

TUDENGILEHT

EBS STUDENT VOICE

Estonian Business School / November 2010

A portrait of Pii Berting, a woman with short brown hair, wearing a light blue jacket, a white scarf, and a black and white zebra-print scarf. She is smiling slightly and looking towards the camera.

PIIA BERTING

„Ma ei plaani vist kunagi õppimist lõpetada.”

KOOLIELU
KORIDORIST
KOHVIKUNI

SÕNUM
PEETER KROSSILT

EBSI ÜMBRUSES
EUROKALKU-
LAATORIGA
HINDU
UURIMAS

KUI LÄHEDAL
HIINA
TEGELIKULT
ON?

Inimeselt võib kõik ära võtta, ainult mitte vabadust valida mis tahes olukorras nii- või teistsugune hoiak.

Viktor (Emil) Frankl (1905–1997)

Igal vanemal on oma lapsele mingisugused ootused. Mõnes peres antakse oma lastele edasi perekondlikud traditsioonid ja isegi eeldatakse, et lapsed valivad samad elukutsed. See, kui palju oma vanemaid kuulatakse, on juba individuaalne. Samas kas me aga teame, mis on õige ja mis vale otsus? Usun, et üks asi võib ühe jaoks olla ainuõige, teise jaoks aga ääretult vale. Kus siin piir on? Kuna kõik on relatiivsusteooria järgi suhteline, siis ei saagi piiri tõmmata ja lapsele peab andma vabad käed ise otsustamiseks.

Liisi Poomann.

Pärast keskkooli ei pea alati teadma, milline eriala on ainus ja õige. Tuleb katsetada ja proovida. Mida rohkem erinevaid valdkondi uurida, seda rohkem teadmisi ju omandad – seega ei tasu pead norgu lasta ja kahetseda oma valikuid. Kõike saab muuta ja see viibki progressini! Lapsevanemad ei tohiks kurvastada, kui nende laps ei vasta täpselt nende ootustele – igaühel meist on õigus valida oma elurada, mida mööda käia. Valikuid on sadu ja otsustamine on väga keeruline, vigadest aga õpitakse!

Liisi Poomann

toimetatus

Peatoimetaja: Liisi Poomann

Toimetatus: Ants Liivat, Luise Savik, Ellen Mjakonkih , Maret Mitt, Ene-Liis Teppo, Asko Plaado, Kadri Lenk, Lusine Allahverdjan, Mall Abel, Elis Madi, Katrin Linnast

Keeletoimetajad: Killa Paldrok, Nicola Hijlkema

Fotograafid: Margus Press, Dmitri Korobtsov, Fred-Ander Pärn

Küljendaja: Piret Lain

Kirjutage meile: liisi.poomann@gmail.com

Helistage: 665 1365

Või astuge läbi: ruum 208

Väljaandja: EBSi üliõpilasesindus

Trükk: EBS Print

Tiraaž: 1000

sisukord

- 3 Uudised
- 4 Piltuudis
- 5 Koolielu koridorist kohvikuni
- 6 Выдающиеся достижения Estonian Business School в 2010 году
- 7 Sõnum Peeter Krossilt
- 8 Dr Rob Pefferly
- 10 Training trip to the Turku University Library via Erasmus Staff Exchange programme
- 11 Vastab Urmas Arumäe - EBS Juhtimisuuringute keskuse juhataja
- 12 Piia Berting – lakkamatu õpimuga, avatud ja positiivse ellusuhtumisega vilistlane
- 16 EBSi ümbruses euro-kalkulaatoriga hindu uurimas
- 17 Junior Achievement Eesti – jah ettevõtlusele!
- 18 A real fan of Estonia Philipp Thrun

8

12

21

28

- 20 Kui lähedal Hiina tegelikult on?
- 22 Mario Vargas Llosa – 2010. aasta Nobeli kirjanduspreemia laureaat
- 23 Ülevaade IT- ja tehnikasündmustest novembris
- 24 I 8 need-to-know's about studying in Belgium
- 28 Allison Joy Hathaway: "Australia is so diverse. You have everything from beaches, to deserts to rainforests, but mostly the culture is what makes people want to come back..."
- 30 Kas meile piisab ainult finantseesmärkidest?
- 32 Raamatusoovitused
- 33 Renault Fluence
- 34 Tudeng vs. õppejõud

EBS & ESN Tallinn International Football Cup Fall 2010

On 3rd October EBS organized in co-operation with ESN Tallinn an International Football Tournament. It was already the third time that EBS Sports department organized a football tournament – so we are slowly creating a tradition. This time it was bigger than ever! It took place in Kalevi Spordihall, and we had 12 teams competing for the prizes from Football Sportland, Estonian Football Association, Kalev Spa, Tallink and MyFitness. We would also like to thank Saaremaa Vesi and RedBull for providing beverages. Players came from the biggest universities in Tallinn. As the name says already, it was very international – we had players from all over Europe. We were very proud also to have fully national teams from Turkey, Portugal, Finland and Estonia. The winning team was Rantipol, who also had the best goal scorer Priit Bahmatsov with 8 goals. Football Sportland provided special prizes for the best player – Priit Bahmatsov and goalkeeper – Gabriele Ceroni from Mediterranean Bulls. Team AG finished second with team captain Kirill Kurenko from EBS. The third place went to team Atletico Jones, who had players from Belgium, Spain, France. This time, besides attracting a lot of players, we also had games and prizes for spectators.

We would like to give our special thanks to EBS Rector Peeter Kross and EBS Vice Rector for International Relations Nicola Hijlkema for honouring us with their presence during the victory ceremony. It is always important for us to get their support for EBS sport events.

The winning team Rantipol.

Bomb shock.

Fred-Ander Pääm

EBSi ettevõtluse õppetool ja EBSi Karjäärikeskus kutsuvad üles täitma ois.ebs.ee kasulike linkide all olevat ankeeti: „Rahvusvaheliste ärikontaktide võrgustiku loomises osalemise ankeet“

Püüame tudengeid aidata rahvusvahelistes koostöövõrgustikes ja vahetusprogrammides tulemuslikult osaleda. Selleks kogume informatsiooni Erasmuse vahetusprogrammi raames välismaal õppimisest huvitatud tudengite kohta, kes soovivad leida sponsorettevõtteid, et õpingute kulud osaliselt katta. Üheks võimaluseks on hankida Eestis tegutsevatele organisatsioonidele olulisi kontakte ja tuuinformatsiooni välisriigist, kuhu õppima lähed. Kui oled huvitatud õppimisvõimalustest vahetusüliõpilasena ning soovid teha seejuures koostööd mõne ettevõttega Eestis, siis palun täida antud ankeet.

EBSi üritused

Novembris tulekul:

- 26. november EBSi üliõpilasesinduse juhatuse valimised
- 26. november EBSi üliõpilasesinduse sünnipäeva tähistamine

ESNi üritused

- 2. november ESN Tallinn Quiz III
- 4. november ESN Tallinn Movie Evening III
- 13. november Bowling
- 15.–17. november ESN Sea Battle
- 24. november La Traviata in Estonian National Opera
- 25.–28. november ESN Tallinn Trip to Lapland – Edition I

Rohkem infot ESNi ürituste kohta:

ESN Tallinn (www.esn.ee/tallinn)

ESN EBS (Facebook group EBS Erasmus fall 2010)

Lugeja arvab:

“Oleme vahest ehk piiri taga natuke tuntumad kui Eestis endas.” See on Anu Kerdi lause EBSi kohta oktoobrikuu Tüdengilehes. Sellist asja on tõesti vahva lugeda. Ei tea, kas see tööle vastab, aga tuju teeb küll heaks. Samamoodi mõjub teadmine, et EBSil on au olla ajaloos esimene erakõrgkool, kes saab riikliku tellimuse tasuta õppekohale.”

Marten Masing

Kirjutage meile oma arvamusest aadressil liisi.poomann@gmail.com

Piltuudis: EBS Golf Open

EBS Golf Open 2010 toimus 19. septembril Jõelähtme Golfikeskuses ja osavõtjate ring oli lai, nimelt üle 70 golfari, kes trotsisid halba ilma ning enamik lõpetasid kõige kiuste 18-rajalise väljaku. Tudengileht annab ülevaate olulisematest sündmustest juba piltide kaudu, sest teadaolevalt ütleb üks pilt rohkem kui tuhat sõna.

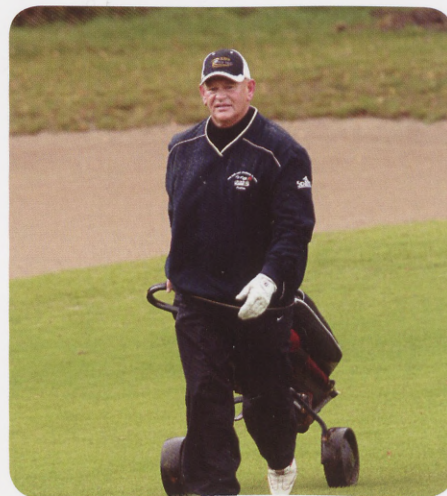
Ja halba ilma trotsides nad alustasidki...

Golfarite seas leitud nii mehi...

...kui ka naisi.

Tulemata ei jäänud ka EBSi rektor Peeter Kross.

Osavõtjate seas oli ka õige noori golfisõpru.

Ürituse peakorraldaja Raido Notton tegi ettepaneku uueks rändkarikaks.

Fotod: Fred-Anders Pärn

Koolielu koridorist kohvikuni

Jõuan Tudengikohvikusse kell 19, rahvast peaaegu ei olegi, välja arvatud üks samal ajal sööv, telefoniga rääkiv ja ajalehte lugev meesterahvas. Kogu kohvik paistab olevat saanud uue hingamise ning kassaski tervitab mind uus kohvikutädi: „Tere õhtust!”

Maret Mitt

Maret.Mitt@gmail.com

Sätin end hoolega *multitasking*'ut harrastava härrasmehe külje alla ja asun kuulama. Jutt käib uue äri käivitamisest ja riskide hindamisest. Huvitav! Korraga olen lõhkise küna ees, kuna teiste inimeste jutu tahtlikult pealtkuulamine on tegelikult veider, aga mõne hetke kõheldes olen veendunud, et kõik on õilsa eesmärgi nimel – mind päriselt ka huvitab, kuidas EBSi tudeng elab, mis mõlgub tema meeltes ja kuidas tal läheb.

Õhtusel ajal koolis käivad inimesed on praktilised ja toimekad. Kuulen siit-sealt telefonidega vestlevatelt tudengitelt: „Ma olen koolis.” „Õpin. Jah. Sa ei teadnudki, et ma koolis käin!” Minu lugupidamine inimestele, kes peale töö suudavad paaril õhtul enda mõtted koondada ning tarkusi omandada.

Mingi aja pärast saabub kohvikusse rahvamass, kes ammuli sui vastremonditud kohvikut uudistab: „Uus tapeet? Misasja?! Mis siin toimub?” kostavad

küsimused naerusuiste õpilaste jutuhoost. Saan aru, et remont on läinud asja ette. Kuulda on ka igapäevamuresid: „Ma ei ole täna lõunale jõudnud.” „Kas oled juba kodutöö tegemisega alustanud? Ei? Ma ei kujuta ette, millal selle aja leian. Peab leidma.” „Auto läks katki, absurd!” Kohviku taganurgast kostub arutelu trapetsi pindala teemal. Päris põnev, püüan isegi meenutada, milline on trapets, ja mõtlen, kas oskaksin vastata, kui keegi minult selle kujundi pindala arvutamise kohta nõu küsib. Ei oskaks, taipan jahmatusega, et keskkoolimatemaatika on ära ununenud.

Sealsamas saan kinolinale jõudnud filmi „Wall Street: raha ei maga” konstruktiivse kriitika osaliseks: „Isegi raha magab selles filmis.” Ja möönan täie tõsidusega, et järelikult pole mõtet kinno minna.

Mõned päevad hiljem, taas kohvikus istudes ja õlist nõretavat pastarooma süües võtan nõuks kõrvu kikitada, kui kõõgis hakkab pihta teenindaja ülekuulamine: „Kuidas meeldib?” „Meeldib. Ei ole üldse nii hull.” „Puuviljad on tõeline hitt!” „Jah, päeval korra on hullumaja, aga muidu on rahulik.”

Esimest korda kolme aasta jooksul kuulen, kuidas kassas olev naine kohvikus müüdavale toidule reklaami teeb ja hindan sellist omadust vaikides ning omaette pead noogutades kõrgelt. Tore inimene see kohvikutädi! Sinises sviitris tütarlaps uurib telefonis, arvatavasti oma kallimalt, kas kodus on kõik hästi ja kas poest on vaja süüa tuua. Äärmiselt armas ja hoolitsev! Tudengid, kes loengute vahel mitmekesi laua ümber istudes kiire toidu võtavad, lahutavad oma meelt „palju-sul-punkte-koos-on”-stiilis küsimustega. Selline jutuajamine paneb ennastki mõtlema, et palju siis on? Ikka on.

Tiina Tšatšua on arvatavasti ainus inimene, kes kohvikusse sisenedes omab näol maailma suurimat ja soojemat naeratust ning hoolimata sellest, kas ta tunneb einestavaid tudengeid või mitte, lausub ta elutervelt kõikidele „Tere!”.

Ma küll ei tea, aga arvan, et õhtu- ja kaugõppe inimeste elu erineb totaalselt selle tudengi elust, kes päevasel ajal koolitarkusi omandab. Õhtusel ajal on tudengite muredes ja rõõmudes kooliga seotud edusammud, kodutööd ja peatselt paistev koolilõpp. Oluline on see, et enne loengusse minekut saaks pisut süüa, värsket kohvi ja heast kuulajast kursusekaaslase toel leevendust argimuredele. Koolis käimine – igapäevaelu toimetuste kõrvalt – on suur asi!

Tudengikohvik.

Выдающиеся достижения Estonian Business School в 2010 году

Интервью Никола Хийкема с Пеэтером Кроссем

В прессе появляются спекуляции по поводу частного образования в Эстонии. Влияет ли это на EBS?

Конечно нет! Позиция EBS в сфере эстонского образования лучше, чем когда-либо.

Не могли бы вы это разъяснить подробнее?

Прежде всего, EBS успешно прошел так называемое переходное оценивание своих бакалаврских и магистерских программ. Такое оценивание проходили все общественные и частные высшие учебные заведения, это было необходимо для продолжения учебной деятельности. Успешное прохождение такого оценивания, можно сказать, знак качества, и мы гордимся, что достигли этого позитивного результата в числе первых. Так некоторые учебные программы известных университетов не были положительно оценены с первой попытки.

Какие еще достижения вы бы хотели упомянуть?

Другим важным результатом 2010 года было позитивное оценивание нашей научно-исследовательской деятельности. Это означает, что EBS признан как академический институт, в котором ведутся исследования и докторское обучение на уровне, получившем международное признание. Оценивание научной работы проводилось комиссией, состоящей из зарубежных экспертов. Их позитивная оценка означает, что EBS соответствует всем требованиям, предъявляемым к университету.

Видите ли вы какие-то конкретные результаты этого оценивания?

Безусловно! Мы получили заказ от Министерства Образования в обучении на степень доктора наук. Это впервые в истории Эстонии, когда частный институт получает государственную поддержку обучения на этом уровне. Мы на самом деле очень гордимся, что EBS – единственный в Эстонии частный

университет, где научные исследования и докторское обучение имеют государственное признание.

Как вы видите будущее EBS в свете достигнутых позитивных результатов?

Мы с уверенностью смотрим в будущее, и наши студенты могут гордиться, что учатся в частном Университете, признанном на государственном

уровне. Мы планируем активно работать на международном уровне, развивать научные исследования, привлекать лучших ученых для работы в нашем университете. Это помогает создавать лучшие возможности для обогащения наших студентов, как в научном, так и в учебном смысле.

Спасибо, ректор Кросс

Ректор Пеэтер Кросс.

Sõnum Peeter Krossilt

Estonian Business Schoolis on palju erinevaid ettevõtmisi. Nagu näha, siis üks asi, mis inimesed kokku toob, on sport. Me võime olla uhked oma üliõpilase Gert Kanteri saavutuste üle olümpial ja Euroopa meistrivõistlustel. Ka tudengite rannavõrkpallis on meie tudengid võitnud kuldmedaleid.

Sport hoiab vormis, suurendab meeskonnavaimu ja koostöövalmidust ning vastupidavust ja julgust. Samuti mängib sport rolli ka meie hariduselus. EBSi rektorina võin ma olla uhke, nähes meie kooli õpilasi saavutamas edu sellel alal.

EBSi sportimisvaimu on olnud näha ka viimase kahe kuu jooksul. 26. septembril toimus golfturniir EBS Open, kust osavõtjaid oli üle saja, hoolimata vihmast ja tuulest. Osavõtjate seas olid meie kooli tudengid, personal, vilistlased ning ettevõtjad, kes olid meie kooliga seotud.

Veel üks hea näide EBSi tudengite ettevõtlikkusest ja entusiasmist oli EBS/ESN Football Tournament Kalevi spordihallis 3. oktoobril 2009, mis toimus saksa vahetusüliõpilase Martin Mülverstedti eestvedamisel. Koos Laurits Randmanniga õnnestus Martinil saada kokku kuus tiimi, mis koosnesid nii eesti kui ka välistudengitest. Idee sai nii populaarseks, et küsiti lausa, kas EBS ei tahaks seda veel korraldada. Tänavu sügisel toimus turniir juba kolmandat korda, kus omavahel võistlesid 12 tiimi. EBSi üliõpilastest koosnev meeskond võitis seekord hõbemedali, mida oli rõõm näha.

EBSi rektor Peeter Kross, Liina Oolup, Laurits Randmann ja Nicola Hijlkema.

Nähes karikaid, olin ma üllatunud, kuidas ühest väikesest ideest on kasvanud nii suur ettevõtmine. On väga hea näha, kuidas EBSi tudengid on näidanud teed, kuidas korraldada üritus, mis pakub

huvi tudengitele kõikidest Eesti ülikoolidest. Võib-olla järgmisel aastal suudame isegi rahvusvaheliseks minna!

Message from the Rector

Within Estonian Business School is a community with many different interests and concerns. However, one thing which brings people together is sport and sporting activities, as we have seen in the past. We are naturally very proud of the achievements of our student, Gert Kanter, in the Olympic and European Games. Then there have also been the victories of our students in the Student Beach Volley Ball tournament in recent years, where they have won gold medals.

Sport keeps us in form, and also encourages team spirit and collaboration, but also endurance and courage. It also represents an important addition to the educational life of our school. As Rector of Estonian Business School, it gives me great pride to see our students, and our school, distinguishing

themselves in this way.

This EBS sporting spirit could also be seen during the past two months. On 26th September, the EBS Open Golf Tournament took place once again, when a hundred players battled the wind and the rain to take part. This included students, members of the school administration and alumni, but also businessmen who had no previous connection with our school.

Another demonstration of the enterprise and enthusiasm of EBS students was the EBS/ESN Football Tournament was held in Kalev Halle on 3rd October. In 2009, due to the enthusiasm and energy of a German exchange student, Martin Mülverstedt, the first tournament took place. Together with Laurits Randmann, Martin managed

to get 6 teams of international and Estonian students together, and a most enjoyable competition was won by the Estonian team. The idea was so popular that the ERASMUS Network in Tallinn asked EBS to organise the tournament again and the result was this third competition, with 12 teams of students from universities and schools all over Estonia. A team from EBS won the silver medals this time, which is always nice to see!

Presenting the trophies this year, I was impressed that a small idea from one student has now grown to this big event. It is also very satisfying that EBS students have shown the way in creating an event which has attracted students from all Estonian universities. Maybe we can go international next year!

Dr Rob Pefferly

Some of you have probably read Dr Pefferly's articles in Estonian Free Press. So Dr Pefferly is one of those who are always in favour of speaking out and making (sarcastic) jokes. Yet, he also has some wisdom to share.

Ellen Mjakonkih
ellen.mj.a@gmail.com

Tell us about your education.

For my first university, I studied at a military academy for four years in America and graduated in 1991. My studies included getting up at 05.30 am, running in the fields, shooting guns, studying calculus & history in the afternoon, and wearing a uniform the entire

day. We even carried swords! After attaining the Master's degree and leaving the service, life decisions were easy, the US and UK governments offered a scholarship to do a PhD in the UK. So I went to and graduated from the University of Edinburgh.

What was after that?

Long story short, I did my PhD, moved to Sweden, worked on a few industrial projects for some universities. In 2003, I was in France working for

the French government and I was supposed to go to Tomsk (Russia); however, I did not get into the country because of the visa. The Russians advised me to go to Estonia since "You can get there, we can get there." As a result, the 6-week project turned into 6 years of life.

How did you become an associate professor at EBS?

I was literally walking by the school one day and wondered what was going on inside. I talked to some people, told them I have PhD and offered to teach some courses. Officially I have been at EBS since 2005.

Which courses are you delivering?

At the moment I am teaching Micro, Macro, Econometrics, some Master's and PhD courses like Managerial Economics and Research Methodology.

What has been the most pleasant memory concerning teaching so far?

I can easily answer that: the success of the students. Let me give you some examples. One of my former students is in Switzerland having a significantly well-paid and challenging job. Recently, I got an email from one young lady, who is in Saudi Arabia, and she is doing exceptionally well. She sent me an email "Thank you so much for the job recommendation and the recommendation letter. My life is completely different because of EBS". So, the real reason I do this job is because of the students.

What is the best way to deliver a class?

Discussions! You are intelligent students, you have ideas and opinions. If someone stands in front of you and says what is right and what is wrong, then a warning bell should ring at the back of your head and you should question them. If you do not agree with the instructor, challenge him or her! I really enjoy courses where the students speak and are proactive. When I say something and students tell me, "I completely disagree with you.", and then proceed logically to state their case, that is why we

Dr Rob Pefferly.

are here. One of the best examples was one Friday night in St. Patrick's: there were a few Erasmus students from Sweden and they were literally having a fist fight over Macroeconomic Theory. I was sitting in the distance, came up to them and thanked them. Those Swedes really made my evening. That is being passionate about your education!

Would you comment on why the Chinese economy is so strong?

Because of the initial starting levels as well as the way the economy and politics are run. Their long-term vision trumps short-term actions. What helps them to become successful are resources, demographics, capital, significant amount of labour, and drastically developing technologies. Another interesting thing is that they study the hard sciences: maths, chemistry, computers, engineering, and physics. People are studying subjects where you can actually produce new technologies and products from scratch.

Is it possible to make Estonia attractive to investors and businessmen like Lichtenstein or Switzerland?

Definitely it is possible, if one sets the conditions right. To begin with, why does a society or economy grow? Because you have some sort of capital, some labour, and intelligent people who would do something remarkable with the available resources. You definitely need leaders to guide society as well as entrepreneurs to create new jobs. Then of course tax

policies to encourage behaviour that helps society grow. Does Estonia have these at the moment? Yes and no. Here there is a clean environment, but are taxes low and well spent? No! To change society, you need young entrepreneurial visionaries that build the economy as well as attract capital that wishes to remain here. The biggest question I have is: where are the young leaders who would shake the society? Who has the vision to make Estonia go in another direction?

In the real world, there is one and only grade: 100%.

Tell us a funny story from your university years.

(Laughs) You have to realise that I went to a very special school. You were not allowed to leave the campus – at all. There was security that patrolled the gates. Only during the third year, you may leave partly for a Saturday and occasionally for the weekend. So, imagine that 800 students were trapped and we were bored out of our minds, so we used to do an awful lot of crazy stuff. In Edinburgh, I lived with Irish guys and we had upstairs students, who had a party every night for a few weeks in a row. Plus they played really bad music! Although I asked them to keep the music down after 2 am, the guy simply shouted something at me and slammed the door in my face. So the games began! I connected stereo speakers to my computer and had a remote control, so I did not let them sleep during the day. About a week later the girl who lived upstairs, came down, shaking all over and begging me, "Please stop, we can't handle it anymore." The young man (the main culprit) came down after obviously not sleeping for a week and apologised for slamming the door. That was fun.

What are your favourite activities in your spare time?

I do a lot of professional reading in mathematics, economics and business topics. The recent downturn is quite fascinating from an academic point of view: the national gamesmanship, the currency wars, etc. I used to run marathons, but then I hurt my knee, so I still do sports that do not involve running. I also

used to go scuba diving a lot but the water here is too cold. In addition, I do like the arts: ballet, opera, symphony, etc. I would rather go to a ballet or opera than to a football match. Not really into football.

What worldly wisdom should students know?

Read the classics, Herodotus, for example. Once you are a "grown-up" you will not have the time

Rob Pefferly at work.

to read what you want and like. One investment banker was talking to the students at Yale and said: You can get an A if you get 90 and above, you can get a B if you get 80 and above etc. Once you get to the real world, there is one and only grade: 100%. If you don't get it right, someone else will and you're dead. The other thing is that, now you're having a term paper once a semester, in the real world, you get a term paper every 2 to 3 weeks.

Everything you find difficult now, multiply it and add to it. If you don't get it perfect, you are fired, especially in profit-motivated businesses. There is no such thing as being good enough, but there is such a thing as being unemployed.

What would you suggest to the students?

Whatever you do, do it with passion, because if you do not, someone else will and beat you. Money is not that important; as long as you do something with passion, everything will come. Also be proud of the person you see in the mirror; once you compromise your ethics, you become a shell of the person you were. Finally, enjoy it more! Enjoy being in the university and being in the moment. The fact that they are young, intelligent, fun, and actually cool will not last long.

Training trip to the Turku University Library via Erasmus Staff Exchange programme

Erasmus is the European Commission's exchange programme that enables students, teachers and staff from European countries to study, work or teach for part of their degree in another country. The aim of the Staff Exchange programme is to increase European cooperation among universities and to reinforce the European dimension in higher education.

Eda Pihu

Head of EBS library

From 23rd to 25th of August this year I had a possibility to spend three days in the library of Turku School of Economics (TSE) and in Turku University Library (TUL). Various universities in Finland have been merged and the universities in Turku, including their libraries, have undergone the same process. As a result, TSE is now a part of Turku University.

Marjatta Suokari, Head of Collections in the library of TSE, had compiled a very interesting work plan for me involving different individual meetings with staff members. I felt very comfortable as the library reminded me of our homely Estonian Business School library, although the number of students using the library there is bigger amounting to 2,200 students and the number of staff members is 300.

Librarians of different positions, Kaisu Kesonen, Päivi Kaneva and Anu Valtari, introduced the

library funds, services, databases, lending policy rules, etc., of TSE. Anu Valtari had even prepared a presentation about the Information Literacy Skills Training programmes provided by TSE. These programmes are quite similar to our user education courses offered to students at Estonian Business School. Besides teaching information retrieval skills for the first year students, they also carry out special courses for students writing final theses in the framework of their Bachelor or Master Studies. In addition to training lessons provided in computer classes, students are given a four-hour course focusing on the use of Microsoft Office Word when writing publications and a two-hour lecture on the copyright law issues in scientific work research.

At Turku University Library, Matti Helanko, an assistant librarian, organised a very interesting excursion in the library stack. The collection of TUL consists of over three million printed materials and journals as the library also functions as a Deposit Library whose task is to collect all printed material published in Finland. Leena Järveläinen, information specialist, introduced the homepage of TUL and their new digitalized database of final theses and spoke about the changes that are awaiting them in connection with the merger of libraries.

Groupwork on Staff Training Day at Naantali Spa Conference Center.

On the third day of my visit I had an opportunity to take part in the Staff Training Day at Naantali Spa Conference Center. About a hundred employees working for the different libraries of TUL which are being merged took part in it. Librarians discussed the problems which had arisen in connection with the merger process, worked in groups and asked questions. The guest speaker Ari Muronen from Aalto University spoke about the experience he had gained in merging university libraries with Aalto University years ago. I was pleasantly impressed with the gathering as the whole staff unanimously participated in the training day and had an opportunity to ask questions that bothered them. The Staff Training Day showed how much the leaders of TUL value every single member of the organisation by informing them about changes in their corporate culture in order to avoid future problems and diminish misunderstanding and fear among people.

I really enjoyed the training trip to Turku. Everybody was friendly and spoke good English. I greatly encourage everyone to take a similar opportunity via Erasmus Staff Exchange programme to get acquainted with the work of your counterparts in other countries in any specific field (teaching, information services, librarianship, information technology, etc.) as it helps to compare your own work with that of others and broadens your horizons.

From left Eda Pihu and librarians of TSE library Anu Valtari, Marjatta Suokari, Päivi Kaneva, Kaisu Kesonen.

Vastab Urmas Arumäe - EBS Juhtimisuuringute keskuse juhataja

27. septembri 2010 otsusega kinnitas EBSi senat ülikooli uue struktuuriüksusena EBSi juhtimisuuringute keskuse (EBS Center for Management Research). EBSis on teadus- ja arendustegevusega tegeletud ülikooli asutamisest peale, kuid pärast haridus- ja teadusministri 02.07.2010 käskkirja nr 713, millega EBSi teadus- ja arendustegevuse evalveerimise otsus kinnitati positiivselt, muutus vastava keskuse loomine üsna pakiliseks.

Ene-Liis Teppo

eneliisteppo@hotmail.com

29. septembri 2010 otsusega valis EBSi teadusnõukogu dr Urmas Arumäe eelnimetatud uurimiskeskuse juhatajaks. Dr Urmas Arumäega vestlemegi.

Milliga EBSi juhtimisuuringute keskus (JUK) tegeleb ja kuidas saavad sellest osa ja/või kasu üliõpilased?

JUK tegutseb ülikooli teadusprorektori haldusalas eesmärgiga korraldada, koordineerida, edendada ja toetada ülikooli uurimissuundadele vastavat teadus- ja arendustegevust. Seega on keskuse üks eesmärke kaasata üliõpilasi teadus- ja uurimisprojektidesse. On ju n-õ klassikaline uurimisprojekt selline, kus ühe projektiga töötavad mitmed uurijad ning selle tulemusena kaitstakse mitu doktoritööd, aga ka magistri- ja bakalaureusetöid. Just sellist tegevust tahamegi käima lükata. See tähendab seda, et tudengid, kes on huvitatud uurimisgruppides kaasa lööma, peavad oma uurimisteema valima sellise, mis haakub uurimiskeskuses käsiloleva(te) uurimissuundade, -teemade ja -programmidega.

JUK korraldab ja koordineerib avalike ja eraorganisatsioonide ning nende juhtimise ja õigusliku korralduse alast uurimistööd ning uurimistulemuste publitseerimist. Samuti korraldab JUK teemakohaseid teaduskonverentse ja seminare, osaleb vastavates uurimisprojektides ja hangetes ning on uurijatele abiks grantide taotlemisel jt rahastamistaotluste koostamisel, taotluste esitamisel, aruannete koostamisel ja esitamisel.

Tegevusi on teisi. Piltlikult võiks öelda, et tegemist on ülikooli teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuriga. Siinkohal tuleb muidugi rõhutada, et kuhugi ei kao õppeprotsessiga seotud kursuse- jms tööde tegemine ning võib arvata, et grupiviisilisest teadus- ja arendustegevusest ei ole huvitatud kõik tudengid. Seega traditsiooniline bakalaureuse-, magistri- või doktoritöö kirjutamine üksikute uurijate poolt ei

kao kuhugi. Uurimisprojektides ja uurimisgruppides osalemine on lisavõimalus neile, kellele see huvi pakub. Kindlasti peaks see huvi pakkuma doktorantidele ja ka magistrantidele.

Kui ma oleksin huvitatud uurimisgrupi töös kaasa lööma, mida ma selleks tegema peaksin?

Kui teil on lõputöö teema juba valitud, siis suhelge juhendajaga või vastava õppetooliga. Nemad oskavad kindlasti hinnata, kas teie teema uurimisgrupi n-õ suure teemaga haakub. Pole keelatud ka minuga otse suhelda.

Kas selleks, et oma tööd hästi teha, peaksid mul olema eelnevad uurimistöö kogemused?

Minu hinnangul peab olema huvi teema vastu, soov ja uudishimu midagi uut avastada ja valmidus meeskonnatöös. Igaüks meist peab stuudiumi jooksul kirjutama erinevaid töid ning selleks lugema ja uurima. Selline individuaalne töö vorm ei kao kuhugi. Uurimisgrupp on aga meeskonnatöö – kui selleks soodumust ei ole, siis võib raskeks minna.

Kas minu panus teadus- ja arendustegevuse edendamisesse on tuntuks – kas publitseerimisel mainitakse isiku või ülikooli nime?

Uurimistöö publitseerimise puhul ei unustata ühtegi autorit. Neile kas viidatakse, tuuakse ära autorite loetelus vms. Seost ülikooliga rõhutatakse samuti.

Milliseid lisaväärtusi on uurimisgrupis kaasalöömisel?

Esiteks see, et teema, millega uurimisgrupp tegeleb, on sedavõrd mahukas ja lai, et üksikuurijale või see suure tõenäosusega üle jõu käia. Samas oma kitsama alateemaga tegeledes saate lõpuks öelda, et ka mina olen selles suures asjas kaasa löönud ja oma panuse andnud. Kui kogu projekt õnnestub, võib see osalejatele ka (rahvusvahelist) au ja kuulsust tuua. Uurimisgrupid üldjuhul taotlevad ka grante

ehk siis kirjutavad rahataotlusi, mis annab võimaluse uurimistöö tegijatele ka töö eest tasuda ning reisimise ja uurimistööga seotud kulusid katta.

Kas ka välisüliõpilased ja/või tudengid teistest koolidest saavad/võivad uurimisgrupiga liituda?

See oleks isegi tervitatav. Seda eriti doktorantide ja postdoktorantide puhul. Teadusmaailmas on erinevaid grante, mis soodustavad teadlaste liikumist eri organisatsioonide ja teadus- ning arendusasutuste vahel.

Kelle käe all uurimisgrupp töötab? Kelle ees vastutatakse?

Uurimiskeskus on EBSi kui ülikooli struktuuriüksus. Uurimiskeskusel on oma juhtimisstruktuur. Samas tuleb rõhutada, et uurimiskeskuse eesmärk on vabastada uurijad maksimaalselt bürokraatiast ning võimaldada neil tegeleda sisulise tööga. Sisulist tööd juhib konkreetse projekti või uurimisgrupi juht ehk siis kogemustega uurija, teadlane, kes vastab uurimisgrupi juhilt eeldatavatele tingimustele, milleks on vastav teaduskraad, teatud hulk publikatsioone, kogemus teadustööde või uurimisprojektide juhtimisel või juhendamisel jne.

EBSi juhtimisuuringute keskuse tegevus on veel algusjärgus. Peale minu tegeleb nende küsimustega ka uurimiskeskuse projekti juht Kaupo Reede. Tema on sellest sügisest EBSi doktorant, kellele otsustati ülikooli poolt anda doktoriõppe riigieelarveline koht. Kuna uurimiskeskus tegutseb teadusprorektor prof Ruth Alase haldusalas, siis saame ka temalt ideid ja ettepanekuid. Keskuse tegevuse üle valvab EBSi teadusnõukogu.

Peale ülikooli uurimis- ja arendustegevuse koordineerimise on meil tekkinud mõte, et uurimiskeskus võiks anda metodoloogilist abi ja soovitusi ka neile üliõpilastele, kes soovivad uurimisgrupi vormis läbi viia oma uurimisprojekti. Sellised projektid ei pea vältimatult haakuma ülikooli n-õ peamiste uurimisteemadega, kuid on kindlasti kasuks teadus- ja arendustegevuse populariseerimisele üliõpilaste hulgas. Kui ma õigesti mäletan, siis osalesid üliõpilased viimati üleülikoolilises uurimisprojektis aastal 2000, kui viisid läbi uurimuse Eesti organisatsioonides, saamaks teada, millised muudatused on organisatsioonides mingis ajaperspektiivis toimunud.

Piia Berting – lakkamatu õpihimuga, avatud ja positiivse ellusuhtumisega vilistlane

Piia on EBSis omandanud nii bakalaureuse- kui ka magistrikraadi, kuid kuna Piia õpihimu tundub kestvat lakkamatult läbi elu, siis suunduski ta juba järgmisena Tartusse psühholoogiat õppima. Intervjuus räägime Piia kooliteest, praegustest tegemistest ja hobidest.

Elis Madi

mmaaddii@hotmail.ee

Kuidas möödus teie lapsepõlv ning millised olid teie hovid?

Olen sündinud Paides ja osa kooliajast algklassiõpilasena veetsin Tallinnas. Enamiku ajast veetsin Aravetel – Kesk-Eesti väikeses külas, kus ka keskkooli lõpetasin.

Armastasin lugeda luuletusi. Muuseas, kui ma 1991. aastal keskkooli lõpetasin, võitsin luuletuse lugemise eest Juhan Liivi nimelise vabariikliku luulekonkursi. Mängisin ka kitarr, kuid kahjuks on see oskus nüüd juba ununenud. Olin toona selline humanitaarsete kalduvustega.

Kuidas leidsite oma esimese töökoha ja mis see oli?

Sattusin tööle ühte reklaamibüroosse. Sel ajal oli hästi palju väikeseid reklaamibüroosid, alustasin administraatorina. Kuna ma pidin trükikojas tihti trükistel järgi käima ja seal nende sobivuse üle otsustama, siis hakkasin tasapisi rohkem trükiarist aru saama. See reklaamibüroo lõpetas ühel hetkel oma tegevuse ja ma asusin tööle reproettevõttesse K&O Service, mis oli olnud minu koostööpartner reklaamibüroo aegadel. Töötasin seal kliendi-teenindajana, kuni mul sündis tütar ning ma jäin koduseks. Vahepeal tegi see sama reproettevõtte trükikoja ja kui ma tööle tagasi läksin, siis sai minust trükikoja müügijuht.

Kui kaua töötasite müügijuhina?

Trükikojas Printon töötasin üheksa aastat ja ma arvan, et edukalt. Ma usun, et sõltuvalt tootest või teenusest võib müügitöö olla väga erinev. Trükise müük on rohkem suhete juhtimise töö, kus pikaajalised kliendid on hästi olulised. Minu filosoofia on „kliendid kui parimad sõbrad” ning elu on näidanud, et see toimib väga hästi.

Fotod: Fred-Anders Pärn ja erakogu

Ma olen kogu aeg soovinud õppida ja ma õpin tegelikult siiaani. Ma ei plaani vist kunagi õppimist lõpetada.

Tänavu sügisel JCI aastakonverentsil Pärnus, kus Piia oli üks organisaatoritest. Vasakult: Signa Israel – JCI Toompea President 2010, Piia, Siim Lepisk JCI Estonia VP Individual 2010, Heidi Kakko ja Marju Raadik-Kantsik JCI Toompea -JCI Aastakoverentsi peakorraldajad.

Mis sai edasi?

Üheksa aastat ühes kohas töötada on minu jaoks päris pikk aeg. Samas olen töö kõrvalt kogu aeg edasi õppinud. Varsti pärast EBSi lõpetamist suundusin Tartu Ülikooli psühholoogiat õppima ja aasta hiljem lisandus sellele veel holistilise psühhoteeraapia õppimine Holistilise Teraapia Instituudis. Kaks aastat tagasi sündis mul poeg ja ma jäin trükikojatööst puhkusele. Selle aasta mais, kui hakkas kätte jõudma aeg tööle naasta, otsisin võimalust leida tööalaselts midagi uut, mis oleks rohkem seotud minu viimaste aastate õpingutega. Ja nii sattusingi olema just selles kohas, kus said kokku BioTagasiside Labori investor ja Holistilise Teraapia Instituudi juhataja. Neil oli plaan teha siia instituudi juurde ajulainete mõõtmise ja ajutreeningu projekt. Ja neil oli vaja inimest, kes hakkaks sellega tegelema ja ma mõtlesin, et miks mitte! Nüüd ma siin siis olen ja see on olnud minu jaoks väga suur kannapööre. See on hoopis teistsugune maailm ja hoopis teistsugune teema. Eesti ja ka meie lähiriikide jaoks on biotagasiside täiesti uus teema. Õppimist ja uue juurutamist on päris palju.

Miks otsustasite kõrghariduse kasuks just EBSis?

Ma olen kogu aeg soovinud õppida ja ma õpin tegelikult siiaamaani. Ma ei plaani õppimist vist kunagi lõpetada. Kuigi tösi, pärast keskkooli jäi mul küll üks aasta vahele – käisin Soomes tööl, see oli aeg, kui väga paljud eestlased seda tegid.

Tagasi tulles tahtsin minna psühholoogiat õppima, kuid sinna ei saanud ma kahjuks sisse. Arvasin, et pean kusagile kooli minema ning kuidagi ma EBSi kaugõppesse sattusin. Ja ma olen asjade sellise käiguga väga rahul. Ma olen kooli kaudu saanud kokku väga paljude toredate ja huvitavate inimestega, kes on väga palju minu eluteed määranud. Nendest

üks on Anu Virovere, kes oli minu nii bakalaureusekui ka magistr töö juhendaja ning keda ma kutsun oma akadeemiliseks emaks. Anu on paljuski „süüdi“ ka selles, et ma olen mingil hetkel koolitamistööga tegelema. Tema on mind kindlasti mõjutanud ka selles, et olen ikkagi jõudnud välja Tartusse psühholoogiat õppima. Psühholoogia on ala, mis on mind alati kõige rohkem huvitanud. Ka minu magistri- ja bakalaureusetöö olid tegelikult inimeste juhtimise ja organisatsiooni käitumise teemaga seotud. Uurisin seal organisatsiooni kultuuri ja mikrokliima mõju töötajate motivatsioonile ja ettevõtte edukusele.

Kas te usute saatusesse?

Seda võib nimetada saatusseks või juhuseks, aga tegelikult juhtuvad need asjad, mis peavad juhtuma. Ma nimetaks neid pigem õigeteks kokkusattumusteks. Selles mõttes peaksime me universumit usaldama küll.

Millised on EBSiga seotud eredamad mälestused?

Madis Habakuk rääkis meile magiströöppesse astudes sellest, et kooli juures on tegelikult kolm olulist asja. Üks on teadmised – need on hästi olulised, aga sama olulised on need väärtused, mis sa koolist saad, ja sidemed. Ma arvan, et see tõesti peab vett. Olen koolist leidnud väga palju häid inimesi, häid tuttavaid. See on olnud EBSi juures väga positiivne. Muidugi on ka selliseid eredaid mälestusi nagu lõputööde kaitsmine ja kogu see ärevus. Väga huvitav on olnud hiljem mõnel korral olla ka kaitsmiskomisjonis.

Mida kujutab endast holistiline psühhoteeraapia?

See on üks teraapia viis, mille on oma kogemustest ja õpingutest kokku pannud meie instituudi asutaja ja juhataja Marina Paula Eberth. Selles teraapias viibib klient kaks kolmandikku ajast muutunud meele seisundis ehk lõdvestunud olekus ja töö toimub alateadvusega, rohkem meie tunnete kui mõtete tasandil. Loomulikult sisaldab seanss ka intervjuud ja vestlust, kuid põhiline töö käib siiski just alateadvuslike info- ja mõttemustrite muutmisega, mis takistavad inimesel õnnelik olemast.

Milliga tegeleb BioTagasiside Labor ja mis on biotagasiside?

Seda meetodit kasutati esimest korda 1970. aastatel ning sellest ajast alates on biotagasiside olnud põhjalike teadusuuringute teema. Väga palju on sellealaseid uuringuid tehtud Ameerikas ja üha enam võetakse seda kasutusele ka Euroopas. Biotagasiside seostub eelkõige niisuguste kliiniliste protseduuridega, mille

puhul keha füsioloogilised signaalid muudetakse teraapia või treeningsessiooni käigus nähtavaks või kuuldavaks tagasisideks. Meie masinaga, milleks on hollandlaste toodetud Nexus-32, on võimalik mõõta EEG-d ehk aju elektrilist aktiivsust (rahvakeeli ajulaineid), südamerütmi, hingamist, kehatemperatuuri muutust ja lihaspinget. Masin kogub need andmed reaajas kokku ja annab kliendile tagasisidet tema seisundi kohta. Näiteks on ajurakkudel kaks viisi, kuidas suhelda – keemiline ja elektriline tee. Selleks, et keemiline aine saaks minna ühest neuronist teise, on vaja elektrilist aktiivsust, mis aktiveerib rakkude omavahelise suhtlemise. Seda elektrilist aktiivsust ongi võimalik

Piia Berting

piia@ajulained.ee

Sünniaeg: 02.05.1973

Tähtkuju: Sõnn

Sünnikoht: Paide

Perekonnaseis: vabaabielus

Haridustase: MSc

Har iduskäik: Aravete keskkool, EBS

Hetkel õpib: Tartu Ülikool

(psühholoogia) ja Holistilise Teraapia Instituut (holistiline psühhoteeraapia)

meie masinaga mõõta. Erinevates olekutes, näiteks lõõgastusseisundis või keskendunud olekus, töötab meie aju erineva sagedusega. Kui tahame suurendada näiteks oma keskendumisvõimet, siis on võimalik treenida oma aju tekitama vastavat sagedust. Aju õpib täpselt samamoodi nagu iga meie muu lihas, kui me anname talle korduvalt sama harjutust teha. Samamoodi on võimalik õppida lõdvestuma, saavutades hingamise abil kontrolli oma südametegevuse ja lihaste üle.

Mida labori tegevus endast täpsemalt kujutab?

Laias laastus jaguneb labori tegevus kolmeks TTT: treeningud, teraapia ja teadus. Nende suundade eesmärgid on järgmised. Luua selline keskkond, kus inimesed saavad luua parema kontakti iseendaga, õppida paremini tundma oma füüsilist keha ja õppida kasutama olemasolevaid ressursse, et oma

Kommentaar

Piia on alati rõõmus ja heatujuline. Selline inimene, kellel on alati küllaga energiat kõige ja kõigj jaoks. Piia armastab inimesi ja see tegi temast suurepärase müügijuhi ning aitab teda kõigis tema eri rollides. Tema otsustavus ja julgus teha taas kannapööre – minna trükiarist psühholoogiasse ja biotagasiside valdkonda – on imetusväärne. Olen kindel, et tema pidev õpisoov aitab tal toime tulla millega iganes.

*Hede Kerstin Luik
juhtimistreener ja Briti Nõukogu juht Eestis*

Ebaõnnestumistega toimetulek on eelkõige aktsepteerimises – kui sa saad aru, et asjad lihtsalt on nii ja vaatad, mida sa saad selles olukorras kõige paremini teha.

tervist ja meeleolu juhtida ja kontrollida. Pakkuda häirete (põhiliselt tähelepanu- ja ärevushäired, aga ka depressioon ja sõltuvus) puhul ravimite kõrval toetavat valikut. Mõningatel juhtudel on biotagasisidega tehtav teraapia ka hea paralleelravi medikamentide kõrval. Luua keskkond uuringute läbiviimiseks, kus tehtaks uuringuid ka „uue paradigma“ võtmes. Loomulikult on teretunud ka kehtiva paradigma otsijad.

Mida te peate oma elu suurimaks saavutuseks?

Kindlasti on emaks saamine minu jaoks väga tähtis. Teisalt usun, et saavutus on pigem selline pikem areng ja teel olek, et ma ei ole jäänud seisma.

Kas on sihte, milleni tahate veel jõuda?

Lühiajalisemateks eesmärkideks on BioTagasiside Labori käivitamine, selle edukaks muutmine, et

inimesed teaksid ja usaldaksid seda meetodit. Siit võiksid paljud inimesed abi saada, kas siis selleks, et hakkama saada oma häiretega, või siis selleks, et olla veelgi õnnelikumad, kontrollida oma elu rohkem.

Kes või mis on teile eeskujuks olnud, aidanud kaasa eluväärtuste kujunemisele?

Elus on olnud palju selliseid pöördepunkte ja alati on siis keegi õige inimene välja ilmunud. Nagu ma juba mainisin, siis Anu Virovere ja samamoodi Marina Paula Eberth. Mu isa on olnud kindlasti mulle eeskujuks ning mu isa ema, mu vanaema, keda ma kutsusin „vanaemaks õunapuu otsast“. Ta oli haruldane naisterahvas, kellelt ma sain kaasa palju eluväärtuseid – eelkõige headuse ja hea usu inimestesse. On erinevad elu pöördepunktid ja erinevad väärtused, mis loksuvad aja jooksul paika.

Kuidas säilitate tasakaalu vaimu ja keha vahel?

Kõige olulisem on vaimu, keha ja meele vahelisest tasakaaluvajadusest teadlik olla ja sellega tegeleda. Ka Anu Virovere räägib oma loengutes seda lugu, et mees läheb vana targa juurde ja ütleb targale, et ta ületas mäed ja mered ja nüüd on tal üks küsimus. „Mulle öeldi, et sina oskad sellele vastata. Mida ma pean tegema, et olla õnnelik?” küsib mees. Ja tark ütleb, et see on väga lihtne vastus – lihtsalt ole! Mehel jääb see vastus täiesti mõistmatuks – oli ta ju tulnud üle seitsme maa ja mere ning siin peab olema mingi muu vastus, kuna see vastus ei saa nii lihtne olla, et lihtsalt ole.

Ka tasakaaluga on sarnane lugu. Et olla tasakaalus, tuleb ennast rohkem tundma õppida, mõelda iseenda üle ja olla kontaktis iseendaga, usaldada iseennast. Muidugi, me kõik oleme vahel stressis ja kurvad, ja see kõik on okei – me oleme ju ikkagi inimesed. Küsimus on lihtsalt selles, mida on meie elus rohkem – kas tasakaalu või kõikumist, kas muret või rõõmu, kas viha või armastust.

Kuidas tulete toime ebaõnnestumistega?

Ebaõnnestumistega toimetulek on eelkõige aktsepteerimises – kui sa saad aru, et nüüd on nii, ja vaatad, mida sa nüüd saad siin olukorras kõige paremini teha, andes endast parima ja lihtsalt minna edasi. Sest elu läheb edasi.

Millist muusikat te kuulate ja kuidas te ennast tööst välja lülitate, puhkate?

Mulle meeldib väga Ladina-Ameerika muusika. Käin ka DanceActis *bailatino* tunnis. Minu jaoks on tantsimine enese laadimise koht. Ja lugemine muidugi. Sõpradega veedetud aeg ja arutelud elu üle on väga inspireerivad. Lisaks olen tegev JCI Toompea kojas. Tänavu olen seal isikliku arendussuuna asepresident.

Kes on teie lemmikirjanikud?

Viimasel ajal on nii palju töö- ja kooliasju lugeda, et väga palju ilukirjandust ei ole saanud lugedagi. EBSi ajast alates on õpikud ilukirjanduse tagaplaanile tõrjunud... Sealt edasi läksin õppima Tartusse psühholoogiat ja see avas taas uue õppemaailma. Nüüd on lisaks holistilise psühhoteraapia õpingutega seonduv. Samas sel suvel ma lugesin küll kõik Videviku saaga raamatud läbi, koos tütrega sattusime Videviku lummusesse.

Milline on teie kõige halvem ja kõige parem iseloomuomadus?

Kõige parem iseloomuomadus on lõppematu optimism ja usk inimestesse ning kõige halvem on väike pealiskaudsus. Minus on vähe kriitikut, kes aitaks mul asju natuke sügavamalt teha.

Mida soovid teistele ebsikatele?

Kustumatut uudishimu ja õppida tahtmist ning usku iseenesesse ja seda teadmist, et iga inimene on väärtuslik. Igaühes on midagi väga head peidus.

Sõpradega veedetud aeg ja arutelud elu üle on väga inspireerivad.

EBSi ümbruses eurokalkulaatoriga hindu uurimas

Kui veel sellel suvel ei olnud päris kindel, kas euro Eestisse ikka tuleb, siis sügisel teevad kõik ettevõtted ettevalmistusi, et 1. jaanuarist 2011 oleks eurole üleminek sujuv. Ebsikaid ärgitas tegutsema inimlik huvi – kuidas on lood tudengielu puudutavate kaupade/teenuste hinnastamisega euro ootuses ja kas kardetav hinnatõus on pigem psühholoogilist laadi või on hinnatõusumure igati põhjendatud.

Maret Mitt

Maret.Mitt@gmail.com

Kadri Lenk

lenkkadri@gmail.com

Alates 1. juulist lasub ettevõtetel kohustus näidata kaupade hinda peale kroonide ka eurodes (v.a mõned erandid). Võtsime nõuks teha koolimaja läheduses värskendav jalutuskäik, eurokalkulaator näpus, et saada ülevaade hindadest ja sellest, kas kahes vääringus hindade kuvamisega on seadusekuulekalt toime tulnud. Tarbijakaitseamet on alates suvest kontrollinud kokku 2653¹ ettevõtet ning määranud trahve 122 100 krooni eest. Suurimad probleemid on ümardamisreeglitest mittekinnipidamine, eurohindade osaline või täielik puudumine ja vale kursi kasutamine.

Ööklubi pääsmed – Ööklubid pole euroga väga sina peale saanud. Vaid paaris kohas on märgata mõningaid pingutusi hindade teisenduste vallas, kuid vähemalt on need ausad – mingeid lisakümniseid euroga seoses ei oodata. Klubis keelekastet ostes võib eurodes makstes isegi sutsu odavamalt läbi ajada. Paaris kohas on hinnad ümardatud nii, et Euroopa ühisrahas oleks mugavam maksta, kuid

<http://www.tka.riik.ee/55/>

siis tuleb jälle kroonides hind pisut kõrgem. Muide, Tarbijakaitseamet teeb trahve ka siis, kui hinnad on kas või eurosendi võrra odavamad.

Kinod – Kobarkinno filmikunsti kaema minnes võib olla muretu – seaduse ees on oldud kuulekad ning hinnad täpselt ümber arvutatud. Pisut kunstilisemaid väärtfilme nautlema minnes peab aga endal eurokalkulaator taskus olema, kui hindu ka eurodes teada tahad. Siiani pole nemad seda vaeva enda kanda võtnud.

Sport – Tundub, et sport hoiab tõesti vaimu värske – hinnad on kõik õiged, nii et võid olla kindel, et neil pole plaanis sul nahka üle kõrvade tõmmata. Ka spasse minnes võid rahuliku südamega mullivannis liguneda või massööril end mudida lasta – keegi ei kasseeri sinult sisse rohkem kui peaks.

Transport – Bussi või rongiga väikesele reisile minnes võid närve kulutamata sõitu nautida, sest hinnad on nii kroonides kui ka eurodes samad! Kui vaja, et taksojuht sulle küüti pakuks, siis võid samamoodi südamerahuga autoaknast välja vaadata ja sügist nautida. Matemaatika pole neile raskusi valmistanud ning kõik on aus ja õiglane. Siiski leidub ka mõni patustaja, kellel oleks paslik teistelt õppust võtta ning oma tariifid ja taksid ka peatselt saabuvas rahas välja panna.

Söök ja jook – Poodi toidukraami ostma minnes võid olla kindel, et nii leib kui ka vorst maksavad mõlemas vääringus ühepalju, vahet pole, millisesse supermarketisse sa oma osturetkke plaanid. Kui süüa teha aega pole ning oled otsustanud läbi hüpata mõnest kiirtoidurestoranist, ole täitsa rahulik sest, burksi ja friikate eest ei pea sa eurodes makstes rohkem välja käima. Ka jookide poole pealt paistab kõik tipp-topp olevat. Tudengile meelepärase õlle ja siidri pakujate arvutused olid komapealt õiged.

Erakogu

.. samal ajal kinnisvarahinnad ümardatud osaliselt ülespoole.

Kontoritarbed ja IT – EBSile lähedal asuv koolitarvete müügipunkt pakub teeb südame soojaks tänu väga täpsele matemaatikale ja päriselt-päriselt on hinnad mõlemas rahas õiged. Sama tubli on ka arvuteid müüv ettevõtte, kelle juurde poodlema minnes võib olla rahulik ja rõõmus – hinnad on küll krõbedad, aga õiged. Kiitma peab ka interneti teenusepakujaid, kes on uue raha tuleku puhul otsustanud olla eeskujulikud ning on peale esinduskaupluste kajastanud eurohinnad ka ettevõtte koduleheküljel.

Kinnisvara – Üürikorterite vahendamisega tegelevad ettevõtted jagunevad kaheks: ühed on suutnud kodulehele teha lisatäienduse ja kuanud hinnad kahes vääringus ning teised paraku seda teinud ei ole. Silma riivas Rävälä tänaval asetsev kinnisvara vahendamisega tegelev ettevõtte, kelle eurohinnad on ümardatud ülespoole, täisarvuks.

Riided/jalanõud – Riideid ja jalanõusid vahendavad kauplused on ostjate suhtes õiglasemad ning ükskõik kui palju vigu otsida, on neid raske leida. Silma hakkab vaid mõni üksik toode, millel on eurohind arvatavasti küljest ära kukkunud.

Lõpetuseks võib öelda, et seal, kus hindade eurodesse teisendamine on vaevaks võetud, on seda enamasti tehtud ka väga täpselt. On vaid mõned mahajääjad, kes seda veel mingil põhjusel teinud pole. Tundub, et üldiselt on kaupmeestel 15,6466ga jagamine käpas. Nüüd on veel ainult kliendil vaja uute numbritega harjuda.

Internet

Toidukaupade hinnad on korrektset ümber arvutatud..

Junior Achievement Eesti – jah ettevõtlusele!

Kes või mis on Junior Achievement Eesti (JA), kes pesitseb siin EBSis meiega ühe katuse all? Millega nad oma tööpäevi sisustavad? Uurisime asja ning nüüd tahaksime ka sinuga teada saadut jagada.

Kadri Lenk

lenkkadri@gmail.com

Junior Achievement Eesti südameasi on arendada noortes ettevõtlikkust ning kujundada nendest ettevõtlast tundeid, ausaid ja majanduslikult mõtlemaid inimesi. Junior Achievement on maailma vanim õpilaste majandusharidusega tegelev mittetulundusorganisatsioon, mis asutati aastal 1919 Ameerika ärimehe Horace A. Mosese algatusel. Junior Achievementi programme rakendatakse üle maailma 122 riigis, Eestis tegustatakse alates 1992. aastast.

Pakutavad programmid on mõeldud kõigi vanuseastmete õppuritele lasteaiast kõrgkoolini, nii eesti kui ka vene keeles. Programmid on suunatud ettevõtliku eluhoiaku kujundamisele, õpetades noortele finants- ja ettevõtlusteadmisi ning parandades nende konkurentsivõimet tööturul. Õppeprotsessis kasutatakse palju tegevuse kaudu õppimist. Programmid ning nende toetuseks korraldatavad üritused on õppuritele päris muidu. Algkooliealistel on võimalus selgeks õppida majanduse põhitõed, et vanemaks saades oma teadmisi täiendada ning need oskused rakkesse panna.

Gümnaasiumitasandil on üks tuntumaid ettevõtlusõppe programme „Õpilasfirma”, kus noored saavad oma firmat luues ettekujutuse reaalsest

ärimaailmast. See on hindamatu kogemus tööturul, kus järjest rohkem hinnatakse ettevõtlikke ja loovaid inimesi. Õpilasfirma registreeritakse JA Eesti juures ja see tegeleb üksnes spetsiaalse koolituse läbinud ja õpetamise õiguse omandanud õpetaja või konsultandi juhendamisel, kes vastutab firma tegevuse eest. Igal õpilasfirmal on võimalus osa võtta just neile mõeldud laadest ja messidest, mis toimuvad nii siin kui ka sealpool riigipiiri. Kooliaasta lõppedes pannakse punkt ka alustatud firmale.

Õpilasfirma programm on üks efektiivsemaid meetmeid noorte ettevõtlikkuse tõstmisel. Mõnedes riikides, näiteks Suurbritannias, on umbes pooltes koolides õpilasfirma programm kohustuslik. Seal korraldatud uuringud tõestavad, et programmi läbinud noored moodustavad mitu korda sagedamini tulevikus oma firma, nad on edukamad, kõrgepalgalisemad ja igapäevaelus õnnelikumad kui need, kes programmis osalenud pole.

Teine väga tuntud JA programm on „Töövarjupäev” – noored saavad võimaluse olla ühe päeva jooksul varjuks eri ettevõtjatele ja spetsialistidele. Töövarjupäev annab noorele võimaluse heita pilk täiskasvanud eduka inimese „päristöö” olemusse. Õpilased näevad, kuidas koolis õpitavad teadmised tööle asudes rakendust leiavad. Tänavu on töövarjupäev 18. novembril.

Tänu sellele, et JA Eesti kontor tegeleb meie külje all, on omavaheline läbisaamine soe ja sõbralik. Kaks korda aastas korraldatakse koostöös EBSiga õpetajate täienduskoolitusi, kus ülikoolide õppejõud, majandusspetsialistid ja ettevõtjad õpetavad erinevaid majandusteemasid. Lisaks on EBS öla alla pannud JA üritustele, koolitustele, olümpiaadidele ja võistlustele ning pannud välja väärt auhindu. Õpilasfirmasid luuakse ka EBS Gümnaasiumis. Lisaks on EBS Gümnaasium JA koostööpartner

erinevates põhikoolile suunatud üritustes.

Junior Achievement Eestil on ka tütar, vilistlasorganisatsioon SENT ehk Sild Ettevõtlike Noorte Tulevikku, mis sündis aastal 2005. Selle algatajad ja liikmed on JA programmides osalenud noored, kellele enamasti on tuttav ka õpilasfirma loomine. JA Eesti korraldab vilistlasorganisatsiooni kaasabil arvukaid üritusi: töövarjupäev, rahvusvahelised õpilaskonverentsid, õpilasfirmade laadad, suvekoolid ja palju muud.

SENTil on välja kujunenud ka päris oma traditsioonilised üritused. Nendest ehk kõige eredam ja ihaldatum on „Töövarjupäeva kroon”, kus õpilastel avaneb enneolematu võimalus saada osa mõne tippjuhi, poliitiku või ettevõtja tööpäevast. Muidugi on konkurss sinna mäekõrgune, sest varjutavateks on olnud sellised tuntud isikud nagu peaminister Andrus Ansip, „Reporter” saatejuht Tanel Talve, Äripäeva peatoimetaja Meelis Mandel, õiguskantsler Indrek Teder jpt. Kui sa pole just gümnasist või kutsekooli õpilane, jäävad selle võimaluse väravad sulle kahjuks suletuks. Kui aga oled ise tööinimene, võta endale vari, et jagada talle teadmisi tööelust. Varju hankimiseks pöörduda JA Eesti kontorisse EBSis (Lauteri 3, ruum 212).

JA Eestil on oma ligi paarikümneaastase tegevuse tulemusena ette näidata ka hulk saavutusi.

Eriti häid tulemusi on saanud õpilasfirmade võistlustelt, kus viimase kaheksa aasta jooksul on olnud viis korda esikolmikus.

Viimaste aastate tähelepanuväärseimad saavutused:

2007 – ÕF Glove saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel II koha

2008 – Narva Kreenholmi gümnaasiumi võistkond saavutas ülemaailmsel arvutipõhisel ettevõtluse simulatsioonivõistlustel „HP Global Business Challenge” III koha

2009 – Narva Kreenholmi gümnaasiumi võistkond saavutas Euroopa arvutipõhisel ettevõtluse simulatsioonivõistlustel „JA-YE Europe Titan Challenge 2009” II koha

2009 – ÕF Roheline Jälg saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel I koha

Andrus Ansip autasustamas noori õpilasfirmat Roheline Jälg.

A real fan of Estonia Philipp Thrun

Philipp Thrun was an Erasmus student last semester in EBS. Although he is not in our list of students any more, he still remains very closely connected to Estonia and EBS. You may see him quite often organising something in EBS or in the Ministry of Economic Affairs, where he works. In May 2010 he won the Golden Haba prize for being the exchange student of the year as the most Estonian-disposed exchange student. Where does this love for Estonia comes from?

Fotod: eralegu

Philipp the Golden Heart.

Ellen Mjakonkih

ellen.mj.a@gmail.com

Tell us briefly about your education so far.

I am officially studying in the University of Cologne, where I am doing my Bachelor in Economics. Before going to university I worked in a local bank for 2.5 years. It is very common in Germany to do an internship or a voluntary service before higher education.

Where did you get the incentive to go on an Erasmus exchange?

When studying, I realised at some point that studying is not only theoretical knowledge; you should also do personal development. I think an exchange is essential for the reason that you meet new cultures, new people, you develop your personality. My choice fell for Estonia as I am fascinated with its

history. Estonia suffered so much under pressure and after regaining its independence, this country took off very quickly. I wanted to see how life was in a country which made a fascinating development in the recent 20 years.

What was your first impression and opinion of Estonia?

I arrived on January 4th, and it was quite cold (last winter was extremely cold in Estonia – E.M). In the first place I was fascinated by these weather conditions, this environment. It was cool to experience such conditions.

At the moment you are eagerly trying to learn Estonian. At which point did you develop a passion for Estonia and Estonian culture?

Before coming to Estonia, I did not know so much about this country. Only basic facts. During my stay

here, everything that I experienced surprised me. Like most of the students, I took a 3-week EILC course in January. I figured out that the language was very difficult. I considered it as a challenge and wanted to go on with the language. Passion grew from the fact that this country is not so widely known. However, when I get into connection with Estonian people, I find them sympathetic and that is what I like about this country.

How would you comment on the cliché that Estonians are cold and not active in communicating?

I think it is not really true. If you make the first move to get contact with them, then it is easy. If you do not make the first step, then of course nothing happens. As you come to Estonia, to a foreign country, you cannot expect Estonians will come to you. You make the step.

You are currently doing an traineeship in the Ministry of Economic Affairs. Through which circumstances did you get the internship there?

In fact, I was lucky. There was no advertisement, but my friend Wojtich's friend works in the ministry. I asked the friend whether I could work there and she said 'yes'. Later I sent my application, documents and started work.

What are you working on?

I am working on a project for finding out what kind of tax incentives can be given to attract foreign direct investment. I research which other countries give tax incentives for attracting FDI. It is interesting how tough the competition between countries is, fighting for lowering taxes. I realised how difficult it is to attract investors.

When I arrived to Estonia in January, I was fascinated by these weather conditions.

One proof of Philipp's passion for Estonia.

What are the main differences between the working environment in Germany and Estonia?

Here at work things are done, they are organised and things function. The same as in Germany, yet everything works a bit more easily. Here the process goes with less stress and less pressure.

Which opportunities in the field of business do you see in Estonia?

Estonia can develop in infotechnology. It is the area where Estonia can score very well even in the future.

When speaking about opportunities generally then I like the Estonian approach very much. People are constantly looking for opportunities and looking at things positively. I am pretty convinced, that development in Estonia will go on and the conditions will be better. In the long term it will be better. People are flexible, they are hungry for development and improvement. We have lost it in Germany a bit. That is why I disagree with people who say that they need to get away from Estonia.

Estonia will change its national currency to the euro in a short time. Germans did the same in 2001. How did Germans feel about the change?

Germans loved their Deutsche Marks. DM was the basis of German economic development since WW II. The DM has always been associated with prosperity. When the euro came, there was sadness and scepticism. However, it was the

right thing to adopt the euro as it contributed to international trade. Due to its rules the euro is a very strong currency. I believe accepting the euro is a big chance for Estonia, the chance to get ahead of other competitors like Latvia and Lithuania. The introduction of the euro should also increase foreign direct investment. If an investor wants to invest, they will rather choose a euro country. (Laughs and stresses:) It's only my opinion. I do not know what lecturers of Economics think!

What plans do you have for the future?

After the traineeship I will write 2 exams in my home university, then write a Bachelor thesis and of course start Master studies. In the long term I want to start my own business. Nevertheless, I definitely need to work in order to earn money and network, which are so vital when setting up your own business.

Highlight, please, the chief differences between EBS and University of Cologne.

EBS is a very small and compact school. In Cologne we have many times more students. Here you are much more involved in the course: discussions, home assignments, presentations. In Cologne hundreds of students sit in one room and only listen

to the lecturer. To get a grade, you take only one exam which gives 100% of your final mark, and attending lectures is not an obligation. Although I like EBS very much, I prefer the liberal way in Cologne. In my opinion, a 20-year-old should decide by him or herself where and when to go. Yet, what I truly like and want to stress: the way Erasmus students are treated is nearly perfect. The Student Council does a fantastic job to make everybody feel comfortable.

If you are not at work, then what do you do?

I like and play basketball. I have played basketball since the age of 10. In Estonia I have not played it much, because I am constantly looking for people to play it with. Of course I passionately love football like every normal German. In addition, I am passively involved in a political party in Germany. A couple of years ago I was active in this

Philipp Thrun aka Powerboy #2,

Born and raised close to Cologne, he has the typical friendly approach from this region with a passion for work. Philipp has a gorgeous heart, is always willing to help you and does not hesitate to put his hands to dirty work. Since the first day I met him I immediately realized that he is very open-minded, hard-working, a great fan of beer, culture and good jokes. The United States of America and its capitalism captured him in every positive sense, so that he is really living the "greed is good" and "when you sit one hour, you are one hour behind" mentality. Furthermore Phil is genuinely dedicated to Economics and even more questions which arise from that concerning the society and the world.

All in all, a real Powerboy with a golden heart.

Written by Wojciech Pawlowski aka Powerboy #1

party. I went to small regional party conferences and spread information concerning the party.

Of course everyday stuff like meeting friends. Everyone should take care of their friends and families.

Kui lähedal Hiina tegelikult on?

Arvatavasti ei üllata enam kedagi faktiga, et Hiina mängib äris järjest suuremat rolli. Eriti veel kui Hiina majandus kasvab tormiliselt käsikäes toodangu kvaliteediga. Kõige hullem on istuda käd rüpes ja mõelda: „Hiina on ju metsikult kaugel. Ma ei vaevu mõtlemagi ärivõimalustest Hiinaga.” Tõestan vastupidist: Hiina on lähedal ja äri on võimalik.

Ellen Mjakonkih

ellen.mj.a@gmail.com

Singapore University of Managementiga.”

EBS on viimaste aastate jooksul järjest enam arendanud suhteid Hiinaga. Meie kool pakub hiinlastele võimalust õppida Eestis ning vastutasuks on eestlased teretunud Pekingi Tehnika- ja Äriülikoolis (Beijing Technology and Business University). Sel aastal võeti vastu kuus hiinlast. „Väga positiivne huvi Hiina vastu on ka siit minejatel. Näiteks õpib hetkel Pekingis vahetusüliõpilasena üks soomlasest EBSi tudeng. Kevadsemestril soovivad Hiinasse minna kolm tudengit, kellest üks kaalub ka sinna edasi õppima jäämist,” märgib EB-i välisvastuvõtjuht Sigrid Lainevee.

Lainevee sõnul on huvi Hiina ja Aasia vastu olemas ja tudengite hulgas mõistetakse, et võiks õppida hiina keelt. „Väga tore on märgata, et õpilased on seda teadvustanud, meie omalt poolt tahame õppimisvõimalusi Hiinas veelgi mitmekesistada. Hetkel arendame suhteid Xiameni ülikooliga (Xiamen University) ja ülikooliga Shanghais (Antai College of Economics and Management Shanghai Jiao Tong University). Kavas on sõlmida koostööleping

„EBSi juhtimiskoolituse keskuse Executive MBA programm on aastaid käinud Hongkongis välismoodulit tegemas ehk saamas koolitust Aasia valdkonnas. Tänu Shanghai EXPO 2010 toimumisele otsustati seekordne koolitusreis korraldada Shanghaisse. EXPO Eesti paviljonis viisid koolitusi läbi meie partnerid Wuxi'st,” ütles Sigrid Lainevee. Õppereisi käigus külastati mitut ettevõtet, maailmakuulsa Saksa firma Boschi näitel lahendati koos õppejõu Vello Rääguga kaasust.

Veel tasub äramärkimist, et EXPO Eesti paviljonis olid väljas Eesti ülikoolide töötoad. EBS töötoaga küll ei osalenud, siiski sõitis EBSi rektor Peeter Kross tegemisi üle vaatama. Rektor Kross osales ka 22. oktoobril Shanghais „Study in Estonia” pidulikul vastvõtul Eesti päeva kulminatsioonina, kus muuhulgas olid kohal ka EV välisminister Urmas Paet ja presidendi abikaasa proua Evelin Ilves ja mis oli korraldatud koos Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Suursaatkonnaga Pekingis ja EASi Shanghai esindusega Hiina haridusjuhtidele ja akadeemikutele. Iga Eesti kõrgkool sai sinna kutsuda

Fotod: erakogu

Sigrid Lainevee EU-China Managers Exchange and Training Programme (METP) lõpetamisel aprillis 2011.

oma partnerülikoolide esindajad ja kontaktisikud. Suure ürituse eesmärk oli tugevdada olemasolevaid kontakte ja luua uusi tutvusi. Paralleelselt töötubadega toimus 16.–24. oktoobril Pekingis ja Shanghais suur haridusmess CEE, kus Study in Estonia kaubamärgi all olid EBSi kõrval esindatud TTÜ, Tartu Ülikool ja Mainori Kõrgkool.

18. oktoobril toimus EXPO-I Eesti päev. „On tore olla EBSi töötajana osaline suure Eesti asja ajamises ja aktiivselt korraldamises kaasa lüüa. See näitab, et meie kompetentsi Hiina valdkonnas hinnatakse. Vaatamata väikesele riigile ja väikesele koolile tasub suhteid edasi arendada,” arwab Sigrid Lainevee. EXPO Eesti paviljonis on huvilistele jagamiseks väljas materjalid kõikide Eesti ülikoolide kohta. Tähelepanuväärne on, et EBSi magistriõppe lõpetanud hiinlane Eric Cao töötab koordinaatorina EXPO Eesti paviljonis ja pärast EXPO lõppemist jätkab töötamist EASi Shanghai esinduses.

Suhted Hiinaga ei piirdu aga üksnes õppevahetusprogrammiga. Augustis käis 17-liikmeline Eesti delegatsioon EASi korraldatud õppereisil. Reisi eesmärk oli avardada silmaringi, sõlmida uusi kontakte ning saada reaalselt pilti Hiinast kui kuulsast allhankijast. Reisi käigus külastati EXPO maailmanäitust ja kolme ettevõtet, nende seas Volkswagen, Süd-Chemie ja iSoftstone.

Peale selle viis EBSi ettevõtluskeskuse juhataja Ülle Pihlak Eesti delegatsioonile läbi Hiina kombeid tutvustava ning äritegemist hõlbustava koolituse. Kuna Pihlak on Hiinas mitmeid kordi käinud, ei üllatanud teda Hiina kultuuri puhul enam miski. Küll aga üllatas positiivselt Eesti kultuur. „Kui Eestis ollakse konkurendid, siis reisi ajal hoidsid kõik hästi

Keskkel Kalev Allik, Trans Chemicalsi juhatuse liige ja EBSi vilistlane.

Kogu Eesti ettevõtjate seltskond koos Ülle Pihlakuga.

kokku, kõik olid sõbrad. Ei olnud mingit virisemist ega ühtegi konflikti. Näiteks olid kaasas kolm piimatöösturit, kolm konkurenti. Reisi ajal aga oldi nagu üks mees," kommenteeris Ülle Pihlak.

EASI õppereisi delegaatide seas oli ka Kalev Allik, Trans Chemicalsi juhatuse liige ja EBSi viistlane. Kalev Allik on Hiinaga suhteid arendanud juba 2001. aastast ning hiljuti sõlmiti ühe firmaga leping kilejäätmete pesuliini tellimiseks. Teiselt firmalt osteti vee-puhastusseade.

Kuidas näeb välja reaalne äri Hiina partneritega? „Kümme aastat tagasi oli ainsaks raskuseks probleem, et Google Translator ei olnud nii arenenud ja hiinlastega

oli võimatu telefoni teel rääkida. Samas on hiinlased väga tublid ja oskasid inglise keeles öelda: „Palun pange oma palve meili peale.“ On äärmiselt tore, et nende tagasivõtte on väga kiire. Äri Hiina puhul on hea ka see, et kõik samasse tööstussektorisse kuuluvad firmad on koondunud ühte piirkonda. On tekkinud umbes nagu klastrid.”

Tõestamaks, et äri tegemiseks ei ole alati oluline kümme korda Hiinas käia, on fakt, et Kalev Allik on Hiinas kohapeal käinud ainult ühe korra, EASiga. Külastus oli puhtalt pragmaatilistel põhjustel: kuna leping oli juba sõlmitud, oli tarvis üle vaadata, kas liinide tootlikkus vastab antud parameetritele. „Töö kvaliteet ei olegi kehvem kui näiteks Itaalias. Hiina toodangu hinna-kvaliteedi suhe on väga hea ja võrreldes Euroopa riikide suhtega on vahe kolmekordne.”

Kõige positiivsema üllatusena toobki Allik välja kvaliteedi kõrge taseme. Kas on hiinlased eurooplasi kopeerinud või vastupidi, aga Alliku tehingu puhul on kvaliteet väidetavalt sama, mis mõneski Euroopa riigis. „Veel on hämmastav nende

kiire tegevus. Isegi kui hiinlased ei leia või ei tea lahendust, siis on nad väga nutikad, tulevad suvalise lahendusega lagedale ning suudavad selle ikkagi sulle maha müüa,” kirjeldab Allik oma kogemust.

Teisalt sai tunda ka negatiivset kogemust. „Transportimisel ei tagata euroopalikku turvalisust. Lastid, mida veokite, tuk-tuk'ide ja motorolleritega veetakse, ripuvad mõõdetudega ja kõrgusesse kaugelt

üle sõiduki enda mõõtmete.”

Siiski on oluline mainida, et mitte alati ei ole tehingute sõlmimine ning äriprotsess hiinlastega nii sile.

Mõned soovitusel hiinlastega äri ajamisel

Sigrid Lainevee soovib õppida hiina keelt. Hiinas on piirkondi ja valdkondi, kus saab inglise keelega hakkama, aga suurem osa valdab ainult hiina keelt. Julgusteks näide, kuidas Sigrid Lainevee veetis Hiinas üksteist kuud, millest seitse mõõdus õppimise tähe all. Selle aja jooksul said selgeks 700–800 tähemärki, mis on piisav kogus igapäevaseks suhtlemiseks ja äri valdkonnas lihtsamate vestluste pidamiseks. Kuigi tõsisematel läbirääkimistel palgatakse tõlk, on parem osata kõrvalt jälgida, mis teemadel diskussioon käib. Nii saab vältida ninapidi vedamist.

Väljavõte Ülle Pihlaku koolitusest

Hiinlaste äritegevuse piiblik on Sun Tzu „Sõjapidamise kunst”. Raamatus sisalduvaid tarkusi kasutatakse nii poliitikas kui ka äris. Hiinlaste suhtumine „äri on sama, mis sõda” võimaldabki neil äriläbirääkimistes edu saavutada.

Sõjas on viis reeglit: mõõda, hinda, arvuta, võrdle ja võida. See tähendab, et enne läbirääkimistelaat taha istumist analüüsivad hiinlased olukorda väga põhjalikult, on kogunud sinu ja su firma kohta väga põhjaliku informatsiooni, seda hinnanud, kalkuleerinud. Nad kontrollivad, kas räägid kohtumisel tõtt. Peaks oskama vastata hiinlaste küsimusele: „Mida sellist on sinul pakkuda, millega me ise hakkama ei saaks.”

Ära kunagi hiline. Läbirääkimistele hilinemine toob kaasa hiinlaste solvumise, sest nad tunnevad, et neid ei peetud sedavõrd olulisteks, et õigel ajal kohale jõuda. Nad tunnevad, et nende mainet on kahjustatud ja nad võivad isegi väga soodsast lepingust taganeda. Aeg ei ole hiinlaste jaoks raha – aeg on relv.

Hiinas alluvad nooremad vastuvaidlematult vanematele, kollektiivne huvi on isiklikust huvist kõrgemal ja tegemine on tähtsam kui tulemus. Lepingut sõlmides näevad hiinlased tervikut, meie kipume nägema detaile.

Kingituste mittevahetamine on Hiinas mitte ainult ebaviisakas, vaid lausa ebanormaalne.

Sõjas on viis reeglit: mõõda, hinda, arvuta, võrdle ja võida.

Mario Vargas Llosa – 2010. aasta Nobeli kirjanduspreemia laureaat

Mis ühendab Thomas Manni, Sigrid Undseti, Jean-Paul Sartre'it, Albert Camus'd, Ernest Hemingwayd ja Winston Churchilli? Kõik need sulesepad on eri aegadel saanud silmapaistvate tulemuste eest kirjanduses Nobeli auhinna. Sel aastal lisandus selle tunnustusega pärjatud kirjanike ridadesse ka peruulane Mario Vargas Llosa.

Katrin Linnast
katrin.linn@gmail.com

Mario Vargas Llosa lühibiograafia:

Sündinud 28.03.1936

1953 astus Lima San Marco Rahvusülikooli kirjandus õppima.

1962 kirjutas „La Ciudad y Los Perros” („Kangelase aeg”), millega saavutas ülemaailmse tuntuse.

Edasise kirjanikukarjääri jooksul on kirjutanud üle 30 romaani, näidendi ja esse. Vargas Llosa teostest on eesti keeles ilmunud „Kutsikad” (1975), „Kapten ja külastajannad” (1994) ja „Lituma Andides” (1998).

1971 kaitses doktorikraadi Madridi ülikoolis.

1990 kandideeris liberaalide kandidaadina Peruu presidendiks, kuid edutult.

1991 kirjutas uurimuse Flaubert'ist ja Valencia kirjanikust Joanot Martorellist.

1995 pälvis maineka Cervantese auhinna, mis antakse hispaania keeles kirjutavale autorile tema elutöö tunnustamiseks.

Käesoleval semestril peab ta loenguid USAs Princetoni ülikoolis.

Žürii arvates vääris Mario Vargas Llosa Nobeli kirjanduspreemiat, kuna on oma teostes „osavalt kaardistanud võimustruktuure ning kujutanud jõuliselt üksikisiku vastuhakku võimule ja sellele järgnevat lüüasaamist”. Nimelt on kirjaniku läbiv joon kogu

Fotod: erakogu

Rootsi kuninglik perekond Nobeli preemiatega jagamise tseremoonial.

loomingus eristuv ühiskonnakriitilisus ning võimu ja vägivalda mehhanismi uurimine. Kirjanduskriitikutel sõnul väljendub Vargas Llosa poliitiliselt eeskätt selles, et ta osutab mõjule, mida poliitilised mahhinatsioonid avaldavad tavainimesele.

Kuigi võitja kuulutati välja oktoobris, siis auhinnaagala peetakse Nobeli surma-aastapäeval, 10. detsembril. Siis annab Rootsi kuningas Vargas Llosale Stockholmis kätte Nobeli bareljeefiga kuldmedali, diplomi ja t eki. Viimastel aastatel on auhinnaaraha suuruseks olnud 10 miljonit Rootsi krooni, mis teeb ümberarvutatult 15 miljonit Eesti krooni.

Mario Vargas Llosa teosed kuuluvad kahtlemata maailmakirjanduse tippteoste hulka ja kahju on, et eesti keelde on tema loomingut nii vähe tõlgitud. Olles samal tasemel Camus', Kafka ja Petõfiga, on Vargas Llosa teosed ebaõiglaselt kõrvale jäänud ka gümnaasiumi kohustuslikust lugemisvarast. Ometigi oleks tal praegusele põlvkonnale, kes peagi küps poliitilisi otsuseid tegema, palju õpetada. Ta kõnetab sihtgruppi oma teoste abil märkama vigu enda ümber ja neist mitte vaikima. See on hea näide, et ajalookirjutus läbi ilukirjanduse ei pea tingimata olema massidele meelepärane, esteetiline. Hea ilukirjandusliku teose tunnusmärk on, et tekstid kannavad mingi ajastu, koha või kultuuri märki ja see eesmärk on Llosa puhul täidetud. Peamine on julgus kujutada elu nii, nagu see on, koos pahupoolte ja ajastu valuliste probleemidega, sest vaid üheskoos saame muuta ajaloo kordumist.

Pilt kujutamas Mario Vargas Llosat portreena.

Ülevaade IT- ja tehnikasündmustest novembris

Asko Plaado

Asko.Plaado@gmail.com

Eelmise artikli ilmumisest on möödas kuu ning IT-maastikul on toimunud nii mõndagi uut. Microsoft on lasknud välja uue mobiilse tarkvara WP7, mida esialgu kasutavad HTC, Delli, LG ja Samsungi valitud telefonimudelid. Eestisse on saabunud Google StreetView' autod, et Tallinna tänavaid pildistada, ning samal ajal arendab Google välja ka autonoomseid autosid, mis sõidavad ilma juhita. Põnev uudis on kindlasti ka see, et Nevada kõrbe tuumaobjekte on pandud valvama robotid! Nüüd aga kõigest lähemalt.

Windows Phone 7

Microsofti uusim mobiiltarkvara Windows Phone 7 jõuab koos telefonidega müügile 8. novembril – esialgu Ameerikas. Praeguse informatsiooni järgi tuleb WP7 platvorm ka Euroopasse, kuid kunas täpsemalt, ei ole veel teada. Müügipäeval on tarkvara toetavaid telefone neljalt eri tootjalt täpselt kümme mudelit. Huvitav on märkida, et kõige tähtsamaks hakkab saama nutitelefoni-

puhul RAM-mälu, mis näiteks WP7 jooksutamise puhul peab olema vähemalt 256 MB suur. Huvitav, kas siis lähitulevikus on juba mobiilidel sama palju RAM-i kui tänapäeva süle- ja lauarvutites, seda lihtsalt kompaktsel kujul? Kindlasti aga on põnev näha, milliseid müüginumbreid hakkab WP7 tegema tänapäeva kireval telefonimaastikul, kus ees on juba Android, Symbian jt operatsioonisüsteemid. Muidugi mõista on ka WP7 ühendatud mitmete populaarsete Microsofti teenustega nagu Xbox LIVE, Windows Live, Bing ja Zune (www.tomshardware.com)

Iseliikuvad autod

Google on viimasel ajal kõvasti ametis olnud. Peale selle, et ta on oma StreetView autodega meie andmekaitsele peavalu valmistanud, on neil California teedel katsesõite tegemas ilma juhita autod, mis suudavad ise jälgida liiklust ning peatuda ja kiirendada vastavalt võimale ja vajadusele. Katsetused on jõudnud niikaugele, et nende autod on läbinud juba kokku üle 200 000 km. Kogu ettevõtmise eesmärk pidi olema muidugi maailmaparandamine ehk õnnetuste ja süsinikdioksiidi koguste vähendamine, aga ka lisaks mugavus – saab ju „juht“ sel ajal, kui auto ise sõidab,

tegeleda kõrvaliste asjadega, kartmata, et juhtub õnnetus. Google'i juht Eric Schmidt on ühtlasi teinud ka ametliku avalduse, et tõepoolest on neil plaanis luua juhita auto. Kunas selle arendusega lõppfaasi jõutakse, pole aga (isegi aasta lõikes) teada (www.googleblog.blogspot.com).

Robotvalve

Ameerikas Nevada kõrbes on rohkem kui 1300 ruutmiili suurusel alal laiali miljoneid (!) tonne radioaktiivseid tuumajäätmeid – õnneks on küll tegu madala radioaktiivsusega jäätmetega – ning lisaks külma sõja aegset tuumarelvastust ja tänapäevaseid tuumapomme. Kogu selle ala kaitseks on nüüd kasutusele võetud autonoomsed robot-sõidukid, mis patrullivad sellel maa-alal. Põhimõtteliselt on tegu mini-Hummerile peale monteeritud kaameraga, mis on võimeline ise tuvastama, kas lähedal liigub midagi kahtlast, ja sellest ise valvesüsteemi teavitama (www.slashdot.org)

Lühiuudised: (www.minut.ee)

Taani kliima- ja energia- ja energiateenistuse minister Lykke Friis avas ametlikult E.ON-i merel asuva tuulepargi Rösand II. Rösand asub Saksamaa saare Fehmarni ja Taani saare Lollandi vahel ning seal asuvad E.ON-i tuulepargid, millest uusim annab koguvõimsust 207 MW ja see on piisav, et tagada energiaga varustatus 200 000 kodule.

Hitachi GST toob välja ühe kiirusedemoni – 2,5" kõvaketta, mis keerutab plaate 10 krpm kiirusel ning toimetab andevahetust 6 Gb/s SCSI SAS-platvormil. Ultrastar C10K600 on saadaval 300-, 450- ja 600gigabaidisena. Väidetavalt on nimetatud mudel vähemalt veerandi võrra kiirem turul olevatest võrreldavatest ketastest.

ERR toob rõõmusõnumi, et usin lobitöö on vilja kandnud ja Euroopa Liidu IT-agentuuri peakontor luuaksegi Tallinna. Serverid paraku on kallim vara ja need jäävad Strasbourgi. Peale mitteametliku kokkuleppe hetkel ühtegi kirjalikku dokumenti ette näidata pole, kuid kohalikud teadjad loodavad asja liikuma panna juba aastaks 2012.

tomshardware.com

WP7 Office.

Documents

+ New document

- Budget details
- Half Yearly Sales Re
- Marketing plan
- Job waiver
- Interview questions

SharePoint

All

- Introduction to Sale
- Handbook
- Food expenses
- Quarterly results
- Marketing

Open Link All

- Presentations
<http://contoso/pages/presentation.aspx>
- Tag Team Site
<http://tagteamuse.as>
- Specifications
<http://spinehouse/sites/specs/ie>
- Contract templates and
<http://contoso/Documents/Template/Legal/>
- Returning devices
<http://contoso/teams/rules>

18 need-to-know's about studying in Belgium

Almost every student thinks about going somewhere outside his or her country to study and to explore a new culture and country... This time the Belgian ambassador Nicolaas Buyck has kindly agreed to answer the most important questions about Belgium.

Lusine Allahverdjan
alverdi_88@hotmail.com

In EBS almost each and every student wishes to go at least for one semester abroad. Are there any reasons why he or she should choose your country?

Reasons are plenty: Belgium offers a high quality of education and a high level of student facilities. Universities and institutions of higher education offer many joint degree programmes which have an international profile. In Belgium you enjoy a high quality of life in a multicultural and multilingual environment. Brussels being the seat of both the European Commission and the European Council as well as of NATO, you will find in Belgium a high level of corporate environment and therefore prospects of useful contacts with international companies and job opportunities. Belgium is also centrally located in Europe and offers easy and fast connections

to major cities like Paris, London, Amsterdam, Cologne etc.

What special features can universities in Belgium provide their students?

Belgian universities are among the best in the world. They offer a high standard of education by highly qualified personnel. Student facilities are modern and well equipped. The universities have an open outlook to the outside world. Belgium is one of the most globalised countries in the world.

In your country there are three linguistic regions, speaking Flemish, French and German... How difficult it is for people to understand each other?

On average, there are no notable difficulties. Apart from their native language, pupils learn at school the other national languages. Consequently, most people have at least a passive knowledge of the other language. It is also understood that in daily working relations, everyone can speak his or

her own language. Also according to work floor etiquette, the person in a higher position will speak the language of the person in a lower position. This all makes that business can run smoothly.

Can you describe any special traditions of Belgium, things that you feel proud of?

I often say that unlike most people who eat to live, the Belgians live to eat. In Belgium we have a tradition of good food and drinks, which is very important to us. Gastronomy is a part of our culture and our identity, so to speak. It adds also to the high quality of life that you can find in Belgium. One other great Belgian tradition is our sense of compromise. In a country where three Communities live together (Flemish, French and German speaking), Belgians have developed this ability to come to agreements by being flexible and open for compromise. This is an important value that we often put to use on the international level as well.

I have heard that currently there is no government in your country, for at least 3 months already... How you can manage without it? The whole EU is depending on you, isn't it?

To say that there is at this moment no Government in Belgium is not entirely correct. There is a functional Government albeit a caretaker Government. In this way the day to day governance of the State is assured. Furthermore, Belgium is a Federal State made up of Regions and Communities, which have through devolution of power acquired extensive competences in various spheres. Each of these entities has their own Government whose functioning is not affected by the situation on the Federal level and continues to act in their area of competence. In this way, Belgium has no difficulties to perform the Presidency of the European Union, which is conducted by the current caretaker Government. Some commentators have even stated that, because of this situation, the Ministers have even more time to devote to their Presidency duties as they do not have to worry about internal political concerns. Even The Financial Times in London, which has often been critical about Belgium, has

Galérie du Roi, Brussels.

written that so far Belgium is not doing a bad job at the helm of the EU.

What is everyday life in Belgium like?

Every day life in Belgium is not very different from that in other Western European countries. People start work quite early but usually take sufficient time for a decent lunch break. In the evening most people like to go home on time because shops close quite early (at 6 or 7 pm). Belgians are social people, so you'll find them participating in sports clubs and various associations. There is a lively pub and restaurant scene where people meet over a drink or a meal. Furthermore, Belgium offers a rich cultural scene where people can enjoy concerts, theatre, cinema etc. However, don't expect to shop on Sunday. Most shops are closed then, except for bakeries or butcher shops.

How do you treat international students? Are they really welcome or do they usually keep in touch only with other students who also come from abroad?

International students are very welcome. They can fully participate in the activities that are offered by the universities. Belgian students are generally open to interaction with foreign students. Of course, when one foreign student is hanging out with a group of Belgian friends, it can happen that when the conversations are mainly conducted in Dutch or French, the foreign student feels a bit excluded. But this is not different in Belgium than in Estonia, where you can have similar situations. And of course there is also the tendency for people of the same nationality to draw together. Therefore you will find foreign students who hang out together, also in Belgium.

Are there any possibilities to work after lectures? How realistic is it for young students to find a job?

Whoever enters the labour market has to comply with the relevant legislation and has to be in order with social security requirements. Therefore, for persons who are not EU citizens, some restrictions may apply as it is not allowed to engage in work when you entered the country on a student's visa. The availability of jobs depends on the type of work and on for instance language requirements. I can imagine that these are different for, for instance, washing dishes in a restaurant compared to working at a reception desk.

How much would a regular student spend

Belgian waffles.

on accommodation and food?

The cost of life in Belgium is more expensive than in Estonia. Average personal expenses amount to about 800-820 € per month. This includes accommodation (around 200 € monthly in a dormitory, but up to 400 € if you rent your own studio), meals, study materials and travelling. A proof of solvency of 652 € per month as a minimum is requested.

What about transportation? is it free for students or do they have pay for it? Is it

better to use bus or train, or better to go on foot?

Students (and anyone younger than 26 years old) get price reductions for public transport (but also museums, concerts, etc.). To move around in town, the most popular among students and in many cases the most convenient and quickest means of transport is the bicycle (as many cities have a car-free city centre). Belgium boasts the densest railway network in the world – the train is by far the easiest and quickest way for reaching virtually every corner of the country and beyond. For both train

A view of Brussels.

and bus there are several discount formulas and 'abonnements'.

Is it difficult for Belgium to hold the presidency of the EU?

This is the 12th time that Belgium is holding the EU Presidency. You could say that in the meantime we have acquired experience in this, based on our institutional memory. However, the context is different this time compared to last time, which was in 2001. In the meantime the Union has expanded to 27 Member States and since 1st December 2009 the Lisbon Treaty has entered into force,

which provides in new procedures and new functions. One of those new functions is the one of permanent President of the European Council. We Belgians are very proud that European leaders chose our former Prime Minister Herman VAN ROMPUY for this function, what we see as a tribute to our country and the role it has always played in favour of European integration. Finally, at this moment we are also still dealing with the consequences of the economic and financial crisis that are affecting the situation in the Union and in its Member States. Holding the Presidency in this context is a huge responsibility but we are

committed to make it a success.

Are there any problems in society, or unsolved questions that the foreigner should be aware about?

The foreigner should be aware of the particularity of the relations between the two main Communities in Belgium, the Flemish and French-speaking. These relations have their ups and downs and some of the issues that enliven the debate are quite complex and rooted in historical evolutions. These topics should therefore be touched upon with delicacy while generalizations are to be avoided. I would not go so far as to say that they are taboo subjects for foreigners. Outside opinions are welcome. We appreciate when people take the effort to look a bit deeper into our reality and try to understand why things are what they are in our country.

If one decides to go to Belgium, which town and/or university would you recommend? Why?

The most popular universities in Flanders are Leuven and Ghent. Others are located in Antwerp, Brussels (VUB) and Hasselt. In the French-speaking part of Belgium the main university is Louvain-la-Neuve, followed by Brussels (ULB), Liège, Namur and Mons. Apart from the Universities Belgium boasts some internationally recognized institutes (often for post-graduates), like the Europe College in Bruges or the Solvay Business School in Brussels.

How about the weather? Does it really rain all the time?

With a bit of luck, yes! On a more serious note, Belgium enjoys a moderate maritime climate. The average temperature is 11°C and, yes, it rains quite often. On average you may find Belgium to be also more windy than Estonia. But trust me, there are also many beautiful days with sunshine and pleasant temperatures.

How often do students from Estonia choose your country?

According to available statistics, around 20 students from Estonia go to study in Belgium each year.

Do you offer any scholarships? Which ones?

Both governments of the Flemish and French Community have cooperation agreements

A view of Brussels.

with Estonia in order to offer students learning/ teachers teaching Dutch (in the case of the Flemish Community) and French (the French Community) scholarships for summer courses at Belgian universities.

Which documents should be prepared in order to finally go to Belgium for educational purposes?

Contact the university, university college or postgraduate training institution in Belgium to obtain information about admission requirements, tuition fees, etc. In any case you will need your school diploma (and translation by a sworn translator & apostille) and equivalence. As Estonia and Belgium are both part of the Schengen area no visa is requested for students with Estonian nationality. Instead you should:

- a. Hold a travel document (passport) with a validity of at least one year
- b. Have an enrolment or admission certificate for one of the recognized higher education institutions, grant-maintained or organized by the authority or an application for an equivalence certificate for a diploma or certificate conferred abroad (only required for students applying for French Community education).
- c. Have evidence that you have sufficient means of support. The monthly minimum amount the foreign student applying to study in Belgium must have at his disposal was fixed at 652 €. This evidence may be established by one of the following documents:

The universities have an open outlook to the outside world. Belgium is one of the most globalised countries in the world

- a certificate issued by either an international organization or a national authority, or by a Belgian or foreign legal person with a sufficient level of income, stating that the foreign student has received or will soon receive a grant or loan that is sufficient to cover his health care, subsistence, studies and repatriation expenses

- or a declaration in respect of the Belgian state and in respect of the student, signed by a Belgian or a foreigner with a sufficient level of income, in which the said person undertakes to accept responsibility for the subsistence, study and repatriation expenses of the foreign student for at least one academic year

d. Register at the municipality you will reside at within 8 days after your arrival (with your ID-card / passport and inscription at your university)

Students that are not nationals of EU/EEA-states will need to contact the Belgian Embassy for a visa and should apply for a provisional residence permit.

And the final question: where we can find more information about Belgian education system and opportunities?

When speaking about international exchange programmes like Erasmus you will find extensive information on http://diplomatie.belgium.be/en/services/travel_to_belgium/studying_in_belgium/, <http://www.studyinlanders.be/> (for Flanders) and <http://www.studyinbelgium.be/> (for the French-speaking part of Belgium)

Belgian chocolate.

Allison Joy Hathaway: "Australia is so diverse. You have everything from beaches, to deserts to rainforests, but mostly the culture is what makes people want to come back..."

Allison Joy Hathaway, an Aussie student (from Australia), has come to EBS this autumn for just one semester. The interesting fact is that she mostly does her research about tourism...So, let's find out what else can be done when you come to foreign country...

Lusine Allahverdjan

alverdi_88@hotmail.com

How do you like your studies in EBS? What courses do you do?

I am working towards my Masters of Tourism back home. So my studies at EBS are actually quite different. I have not taken any business subjects before so it is all new to me. My credits come from a tourism research project I am conducting outside of EBS, so the subjects I am taking are 'just for fun'.

For how long have you come and why have you chosen EBS?

I am here for just one semester. I came to EBS because my professor back in Australia did his PhD in the area and visits quite often. He has set up the exchange programme especially for the Baltic countries. I thought Estonia was far more interesting than where most Australians go on exchange (London, USA etc). It was something different.

Where have you found yourself in Tallinn? Any special interests, hobbies, sports?

I have been quite lazy since I arrived in Tallinn! Mostly I have just been socialising with other exchange students and friends who live in Tallinn. And travelling around Estonia, Latvia and Lithuania. I do plan to join the gym though.

What are you going to do in the future? After finishing your studies in Estonia?

I want to travel as much as possible. I will spend 8 weeks travelling Europe. After that, I will return to Australia to finish my Masters. Then I want to

Allison and one of her best friends.

get a job as an international tourism development consultant.

Can you describe Australia as a country to study and live for those from Europe for example?

Australia is so diverse. You have everything from beaches to deserts to rainforests. But mostly, the culture is what makes people want to come back. My city is Melbourne, and if you chose to study in Australia, this is where you would be going as EBS has an exchange programme with my university, Monash. Melbourne is the international student capital of Australia, so you would always find something to do. It is so multiculturally diverse as

well. So many nationalities: from Chinese to Indian to British.

What of your national history? What traditions you are proud of?

I am most proud of the Aussie personality and our integrity. We are so relaxed, happy and just enjoy life. If there is an Aussie in the room, you are guaranteed to have a good time. We are also so patriotic – especially about sport. We are the most successful country, by capita, at the Olympic Games! However, I think we really need to work on soccer... especially after the last World Cup!!!

How do you find Estonia as a country? Can

you give any recommendations or good sides of it? Please give reasons as well...

From what I have seen of Estonia, it is naturally beautiful and blessed with nature. I have loved exploring the woods and coastline. That is personally what I find most amazing about different countries. As for the people, I think it's true that when you first meet Estonians, they are shy and reserved. But I've also found them to be the most helpful people I know. So willing and ready for anything!

Are there any similarities/differences between your country and Estonia? Which ones?

I think the biggest difference in the cultural personality. Australians are outgoing and we put our heart on our sleeves. Estonians are quiet and private in general. Also, the internet connection in Estonia is so much better than Australia's!! But I do think we have similar hearts. We both love our countries and our families.

Is it difficult for you to study here? Besides English as your mother tongue, what languages do you also speak and want to know as well?

I haven't found it too difficult at EBS. All the classes are in English, so it is fine. However, it is strange to

think I am the only native English speaker studying at EBS! I don't speak any other languages, although I am studying Spanish and hoping to become fluent. I would also love to speak Italian or French, but I don't think I would be able to do it!

How do you manage with your life as an exchange student? Do you have any financial support from Australia or from EBS?

I have been saving for many months in order to support myself during this semester. So it shouldn't be a problem (unless I party too hard!). I did receive a grant from my university at Monash as well.

Where would you like to use the experience gained in Estonia? Do you plan to go somewhere else abroad outside Australia?

I plan to travel as far and as wide as possible (especially considering I study tourism!). I am hoping that my semester in Estonia proves to be something that sets me apart from other applicants in jobs that I apply for in the future.

Would you advise this university to your mates at home?

Ones that study or are interested in business, absolutely!

Which subjects do you like most, which you maybe have already known?

I enjoy Spanish the most I think. I really want to become fluent in another language, so I have found my classes with Tiia Maria especially exciting. I also enjoy Psychology, because I have studied it before and I know it's something I find interesting.

Are there enough activities to get to know each other better for international students? DO you have any suggestions?

I think the ESN and EBS programs have been great! So many events and parties. I don't think there's much more they can do!

Where exactly you are coming from? Where did you grow up? Where have you been?

I'm coming from Melbourne, Australia, which is where I was born and where I grew up. I spend most of my time in Melbourne, but I have also travelled a lot. Both around Australia and around the world. My favourite places in the world are New York City and Egypt.

One of Allison's favourite places in the world: Giza, Egypt.

Kas meile piisab ainult finantseesmärkidest?

Kaido on isikliku arengu entusiast, blogija ja ettevõtja. Pärast oma esimese ettevõtte pankrotti hakkas Kaido otsima vastuseid küsimustele "Kuidas elada elu oma reeglite järgi ning nautida seda igal tasandil?". Selliste küsimustega tegeldes käivitus projekt www.sisekosmos.ee, mis annab igapäevaselt sadadele inimestele inspiratsiooni ja ideid oma elu tähendusrikkamaks muutmisel.

Elis Madi

mmaaddii@hotmail.ee

Iga ettevõtte eesmärk on teenida kasumit. Või kas ikka on?

Pärast Tartu Ülikooli lõpetamist ning tollasesse Hansapanka tööle asudes olin ma üks klassikaline noor ja auahne ärijuht, kelle tööideaaliks oli ameerikalikult vaenulik ja kitsalt finantstulemusele orienteeritud ettevõtte ning eluideaaliks oli 30. eluaastaks täielik finantsiline vabadus ja villa Hispaania palmi all.

Nüüd, peaaegu kümme aastat hiljem paneb eelmine lõik mind muiates kukalt katsuma – kes see inimene küll oli, kes kunagi selliseid mõtteid mõtles?

Kuna mulle tundus, et Hansapank minust kunagi dollarimiljonäri ei tee, otsustasin ma neli aastat hiljem, et ainuke viis oma suuri unistusi täide viia on hakata ettevõtjaks. Meie esimene firma, 2004. aastal asutatud ehitusettevõtte tagas küll hetkelise rahulduse ja ma jõudsin juba paar korda egole pikka paid tehes mõelda „I made it ... look at me ...“, kui juba mõni kuu hiljem siplesin sügavates võlgades, mis päädis äärmiselt ebamugava pankrotiprotsessiga. Ma kaotasin kõik. Sealhulgas eneseväärikuse, mille ma pangast lahkudes nii kõrgele olin suutnud upitada.

Mida ma sellest kõigest õppisin? Jah, kõigepealt seda, mis mulle mitte kuidagi juba Tartu Kommertsgümnaasiumis esmaseid majandusalaseid teadmisi omandades kohale ei tahtnud jõuda – ettevõtlusega kaasneb risk. See, mille sa sisse paned, ei pruugi alati tagasi tulla. Rääkimata kasumist.

Teiseks, ettevõtlus põhineb väärtuse loomisel. Esimest firmat tehes ning sellele muudkui igasugu tütar- ja sidusettevõtteid juurde pookides nautisin

ma protsessi, olles firmaomanik. Kuid igaüks võib olla firma omanik paberil – päris firmaks muutub see alles hetkel, kui sinu pakutav teenus või toode

on midagi nii väärtuslikku, mida kliendid hindavad kõrgemalt kui oma raha. Ainult sellisel juhul saad sa väljastada esimese arve. Kuid ma luban, see on üks igavesti hea tunne – väljastada arve ning näha, kuidas keegi sulle oma raha annab.

Ning kolmandaks ei piisa ainult finantseesmärkidest. Nii nagu ei ole firmat enne seda, kui see ei paku klientidele väärtust, ei ole firmat ilma inimesteta, kes seda firmat töös hoiavad. Kui sa alustad, võid sa olla üksinda. Aga kui sinu toode või teenus on tõesti müügipotentsiaaliga, vajad sa ühel hetkel inimesi juurde. Ning nüüd on sinust peale ettevõtja olemise saanud ka tööandja.

Pelgalt töö andmisest töötajatele ei piisa, sest juhul, kui sa annad oma töötajatele ainult tööd, annavad nemad ka vastu ainult seda, mis on töölepingus kokku lepitud – oma kaheksa tundi

Kui töötaja on õnnelik ning tema õnn ja rahulolu tuleneb tööst, mida ta teeb, siis tahab ta üha rohkem seda tööd teha.

Kui töötaja on õnnelik ning tema õnn ja rahulolu tuleneb tööst, mida ta teeb, siis tahab ta üha rohkem seda tööd teha.

ning teadmised ja oskused. Kuid mida sina ja sinu ettevõtte tegelikult vajab? Jah, ta vajab, et

see inimene tunneks, et sinu firma on tema elu – sa tahad, et ta viiks oma isiklikud eesmärgid kooskõlla firma eesmärkidega. Kuidas seda aga teha?

Ettevõtte eesmärgid on ratsionaalsed – sa soovid teha suuremat

käivet, teenida rohkem kasumit ning kasvatada kogu aeg turuosa. Need on finantseesmärgid. Sinu töötajate eesmärgid on aga emotsionaalsed – nad soovivad tunnustust, nad soovivad oma palka kasutada selleks, et osta midagi, mis paneb nad end hästi tundma, ja nad soovivad tunda, et nad kuuluvad kollektiivi.

Kas sa märkad siin vastuolu? Sinu töötajate eesmärgid ei kattu mitte kuidagi sinu firma eesmärkidega. Ja siin on peamine koht, kus tööle hakata, et tagada oma ettevõtte pikaajaline edu: „Kuidas ma saaksin aidata saavutada töötajate isiklikud emotsionaalsed eesmärgid, et nad seeläbi

aitaksid saavutada minu ettevõtte ratsionaalsed eesmärgid?”.

Kui sa annad oma töötajatele ainult tööd, annavad nemad ka vastu ainult seda, mis on töölepingus kokku lepitud – oma kaheksa tundi ning teadmised ja oskused.

Kuidas seda teha?

Mina usun, et seda saab teha ettevõtte finantseesmärkidelt peafookuse eemaldamise kaudu. Me peame taas muutuma inimesteks, et mõista, mis inimesed meie ettevõttes tegelikult töötavad ja kuidas me saaksime aidata nendel saavutada oma eesmärgid. Kui töötaja on õnnelik ning tema õnn ja rahulolu tuleneb tööst, mida ta teeb, siis tahab ta üha rohkem seda tööd teha –

ta ju tahab tunda end üha rohkem rõõmsa ning õnnelikuna. Kui töötaja on õnnelik, on ka klient, partner ja kolleeg õnnelik, kes selle töötajaga kokku puutuvad. Ning kui kõik on rõõmsad ja õnnelikud, oled ka sina ettevõtte omanikuna õnnelik.

Kas kõik on nii lihtne ja ilus?

Ei, ei ole. Kõige olulisem punkt tuleb alles nüüd. On lootusetu püüda muuta töötajat õnnelikuks, kui ta teeb valet tööd. Kui inimesel ei ole kaasasündinud oskuseid ega talenti mingit tööd teha, siis ei hakka ta iialgi oma tööd nii palju fännama, et sellest tõeliselt rõõmu tunda. Ta jääb alati keskpäraseks, kes otsib pigem vabandusi kui lahendusi.

Kaido Pajumaa.

Kuid selles ei saa süüdistada töötajat. Enamik inimestest ei ole iialgi mõelnud selle peale, mida nad oma elult tegelikult tahavad ja kas need tahtmised on kooskõlas nende tegelike loomuomaste tugevustega. Sageli valime me erialad ja ametid vastavalt sellele, mida me arvame tulevikus meile kasulikumad olevat, mitte aga sellele, milles me tugevad oleme. Ja siit saab alguse meie rahulolematuse. Kuna me oleme valinud vale eriala ja ameti, ei suuda me ennast iialgi selles valdkonnas täielikult realiseerida – me ei jõua tippu. Ning kui me ei jõua tippu, ei saa me kunagi olla ka oma saavutustega rahul ja õnnelikud. Ja kui me ei ole õnnelikud, ei ole ka meie tööandja õnnelik.

Seega jõuame me hoopis uue lähenemiseni ettevõtluses. Et tagada ettevõtte pikaajaline edu ning seal töötavate inimeste püsiv rahulolu, peame me aitama nendel selgusele jõuda, mis inimesed nad tegelikult on, mida nad oma elult tahavad ning kas nad teevad üldse õiget tööd. Kui me aitame sellistele küsimustele vastused leida, ei aita me ainult oma ettevõtet, juhul kui selgub, et ta teeb õiget tööd, vaid me aitame seda inimest ja kogu ühiskonda selle kaudu, et me paneme õiged inimesed tegema õigeid asju. Kui õiged inimesed teevad õigeid asju, teevad nad seda alati hästi – nad on efektiivsemad ja produktiivsemad. Nad on tegijad omal alal, nad on õnnelikud ja tunnevad elust rõõmu. Ja kui meie firmas töötavad inimesed, kes oma tööd fännavad ning teevad oma tööd hästi, saavutame me selle kaudu ka oma finantsilised eesmärgid. Kuid seda enam mitte töötajate arvelt, vaid tänu töötajatele, keda me hindame rohkem kui oma finantseesmärgid. Seega tekib küsimus, kas meile ikka piisab ainult finantseesmärkidest?

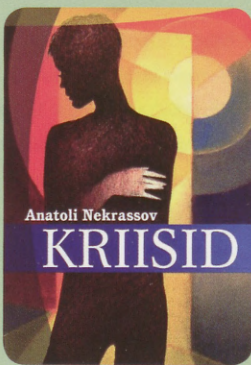
Looduse imed aitavad meelerahuni jõuda.

Raamatusoovitused

Eckhart Tolle. Siin ja praegu: kohaloleku jõud

Tallinn 2004

Eckhart Tolle on praeguse aja üks populaarsemaid eneseabi teemal kirjutavaid kirjanikke. Oma raamatutes rõhutab ta väge, mis tuleneb käesolevale hetkele tähelepanu pööramisest ning seda, kui mõttetu on muretseda möödunud pärast või karta tulevikku. Selles raamatus aitab ta mõista, mis on meie mõtted ja kuidas eemalduda mõttemürast, millest vabanemine laseb meil rohkem elada selles hetkes, mitte minevikus ega tulevikus. Inimestel on kombeks ikka ja jälle oma peas läbi mõelda erinevaid mineviku- ja tulevikustsenaariume, millest ei ole tegelikult mingisugust kasu. Eckhart Tolle õpetab meile, kuidas elada olevikuhetkes ja seda nautida, kuidas olla õnnelik. Raamat on küsimuste ja vastuste vormis, mis teeb raamatu lugemise kergeks.

Anatoli Nekrassov. Kriisid

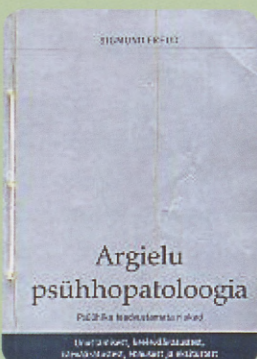
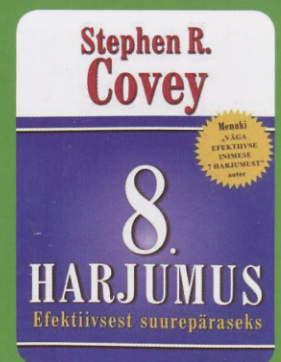
Tallinn 2009

Elus on palju erinevaid kriise, nagu isiksuse kriis, kriisid peresuhetes, kriisid ettevõtluses, kriisid ühiskonna arengus, sotsiaalne kriis jms. Anatoli Nekrassov on Vene psühholoog ja kirjanik, kelle teosed aitavad paljutki mõista ja mõnda asja vaadata teise nurga alt kui muidu. Selles raamatus püütakse jõuda kriiside algpõhjusteni ning mõista, et ükski kriis ei teki iseenesest, vaid on seotud mingil moel teiste kriisidega. Kuigi inimesed kipuvad sõna „kriis“ seostama pigem negatiivse nähtusega, siis näiteks jaapani keeles tähistatakse mõistet „kriis“ kahe hieroglüüfiga: esimene hieroglüüf tähendab purustamist, teine aga võimalust. Samuti rõhutatakse raamatus, et elama peab siin ja praegu, kuid seejuures ei tohi unustada, et iga mõtte, sõna ja teoga kujundatakse homset. Raamat aitab inimestel vaadata iseendasse ja kaotada sisemine disharmonia.

Stephen R. Covey. 8. harjumus

Tallinn 2010

Raamatu autor on juhtimisteadustes rahvusvahelisel tunnustatud autoriteet, perekonnaõpetuse ekspert, õpetaja ja organisatsioonide nõustaja, kes on pühendunud nii perekondadele kui ka organisatsioonidele, et luua ja õpetada printsiipidekeskset eluviisi. Kirjanik õhutab tegutsema ja annab vihjeid, kuidas nii tööl kui ka kodus oma efektiivsust suurendada. Teos juhib muutumise poole ja on mõeldud neile, kes tahavad olla ise liidrid ja midagi muuta. Inimesed on sünnipäraselt võimekad, püüdlevad suurepärasuse poole ja neil on valiku tegemise võime. Raamat aitab nii inimestel kui ka organisatsioonidel saada suurepäraseks.

Sigmund Freud. Argielu psühhopatoloogia

Tallinn 2009

Tegemist on Sigmund Freudi ühe kuulsaima teosega, milles kuulus psühhiaater käsitleb selliseid teemasid nagu keelevääratused, ebausk, mäluetsitused, valesti lugemine ja kirjutamine ning paljud muudki. Teos aitab mõista, mille pärast meie alateadvus mõnikord selliseid eksitusi põhjustab. Raamat on illustreeritud rohkete näidetega, millest paljud tulevad tõenäoliselt lugejale eluliselt tuttavad ette ja mis teevad raamatu lugemise eriti huvitavaks.

Renault Fluence

Asko Plaado

Asko.Plaado@gmail.com

Kuu soovitus!

Tere taas, autorubriigi lugejad. Tore oli saada eelmise artikli kohta tagasisidet ning ka autosoovitusi, loodan et see traditsioon jätkub! 15. oktoobrist võib tänavatel ja maanteedel jälle kasutada naastrehve. Kuna 1. detsembri ootajat võib üllatada rehvivahetuses suur järjekord ning libedad teed, soovitaksin omalt poolt lähiajal rehvivahetus päevakorda võtta.

Testisõit

Mul avanes suurepärase võimalus testida Renault' uut mudelit Fluence. Tegu on populaarse Renault Megane'i otsese järglasega ning mul oli võimalus proovida Privilege'i varustustasemega mudelit. Esmapilgul jättis Fluence väga soliidse mulje. Disaini poolest on tegu üpris kena masinaga – ühteaegu nii soliidne kui ka sportlik. Ka seestpoolt ei ole põhjust nurisemiseks. Puitliistud ja metallikvärvi käepidemed ei ole muidugi ehtsad, kuid sellise hinnaklassi auto puhul (306 800 krooni) oleks seda patt soovida.

Selline varustustaseme ning 1,5 dCi mootori ja kuuekäigulise käigukasti kombinatsioon pakkus suhteliselt head sõiduelamust. Linnas liigub ta üsnagi erksalt edasi (kui pöörded on „turbos“ ehk 2000–4000 p/min) ja ka maanteed ei jää ta lubatud kiirustel häтта. Sõit on sujuv ja vaikne ning vedrustus saab Tallinna teedega korralikult hakkama.

Muidugi leidusid ka mõned vead. Pagasiruumi hinged, mis langesid pagasnikusse, mitte amortidega

Renault Fluence seest.

külgede peale, olid millegipärast väga laiad ning võtsid ruumist suhteliselt suure osa ära. Lisaks teeb kindalaegas ebameeldiva kolksu, kui see sulgeda – esimene kord arvasin, et nüüd läks lausa midagi katki. Samuti (see on muidugi juba maitseasi) on raadio viidud keskkonsoolis allapoole ning kliimaseade nupud ülespoole. Mina olen alati eelistanud vastupidist varianti. Tasub ära märkida salongi panipaikade rohkust ja suurust, mis on ainult plussiks.

Fluence on üllatavalt ruumikas

Ruumipuuduse üle ei saa kurta ka taga istuvad reisijad, sest jalaruumi on autos palju ning istmed (peale keskmise) mugavad. Viimati nimetatut sobib ehk vaid lastele. Millegipärast on keskmine iste tehtud märksa kõvemast materjalist kui kõrvalistmed ning ruumi on sellel istudes oluliselt vähem. Üldiselt

on aga Fluence õnnestunud mudel ning loodetavasti ka vastupidav.

Autode hinnad algavad 230 000 kroonist, ent kindlasti soovitaksin võtta sel puhul ka mõne lisa. Näiteks vabakäesüsteemi, mis tähendab peale võtmata uste avamist/sulgemist ka auto käivitamist/seiskamist start/stop-nupust. Alguses tundus see võõras, kuid sellega harjus ruttu ära.

Kindlasti soovitaksin ka tagumisi parkimisandureid, kuna Fluence'i hoogne küljejoon tõuseb eest tahapoole ja seetõttu on nähtav tagumisest aknast suhteliselt piiratud. Esimene kord kahe auto vahele parkides mõtlesin, et miks parkimisandurid juba ei piiksu – peaksin olema täiesti teise auto vastas –, kuid välja minnes nägin, et ruumi oli veel kõvasti üle meetri.

Privilege-paketiga on autol peaaegu kõik lisad olemas. Ruumi on muidugi veel näiteks katuseeluugile, istmesoojendustele jne, kuid see nimekiri pole pikk. Fluence'i puhul tasub kindlasti ära märkida ökonoomsuse. Linnas ringi sõites sain keskmiseks kütusekuluks 5,8 l / 100 km kohta, kuid mööda Järvevana teed sõites näitas pardaarvuti vaid 3,6 l / 100 km, mis on igati tubli tulemus.

Lõpphinnang

Siinkohal tahaksin tänada Citymotorsit, kes andis lahkelt Fluence'i testimiseks. EBSi hindamissüsteemis annaksin autole hindeks B-. Fluence on hea auto, kuid siiski mitte täiuslik.

Järgmine kuu on jõulukuu ning loodetavasti toob jõulumees nii mõnelegi ebsikale ka uue auto. Milline see võiks olla – sellele üritan vastuse leida juba järgmise testisõiduga!

Renault Fluence väljast.

Tudeng vs. õppejõud

Luise Savik
louis.luise@gmail.com

Tudengilehe selles numbris vastavad küsimustele tudeng Edward Rebane ja õppejõud Sven Nõmm. Tundub, et praegu oskab tudeng nendele küsimustele paremini vastata. Lugejatele on (enese)kontrolliks lõpus vastused.

Edward Rebane

BBA 3, rahvusvaheline ärijuhtimine

Sven Nõmm

majandusteooria õppetool

Fotod: Margus Press ja erakogu

Vastab Edward

Mul on tunne, et see on esimene. Hemingway. (0 p)

Baer. (1 p)

(Vihje: suhteliselt suur riik). Kas see asub Aasias? (Vihje: jah). Hmm, jeen see ka vist ei ole. Järsku see on India. (1 p)

(vihje: tekivad kaks neutraalset ühendit). Üks on vesi. Teine on sool vist. (1 p)

Oli 9,8. Ümardatakse kümne peale. (1 p)

Urmas Alender. (1 p)

Ma pakun, et see on mingi haigus. (0 p)

Üks on kindlasti seal NO-s, Märt Avandi. Ott Sepp on Vanemuises. (1 p)

Küsimused

1 Kes on raamatu „Taeval ei ole soosikuid“ autor?
a) Ernest Hemingway
b) Erich Maria Remarque
c) Thomas Mann

2 Kes on kahekroonise peal?

3 Millise riigi rahaühiku sümbol see on?

4 Keemia: mis tekib happe ja aluse reageerimisel?

5 Füüsika: mis on vabalangemise kiirendus planeet Maal?

6 Muusika: kes oli ansambel Rujja solist?

7 Bioloogia: mis on metabolism?

8 Teater: millistes teatrites töötavad hetkel Märt Avandi ja Ott Sepp? (2 p)

Vastab Sven

Peaaegu tunnistama, et ei tea. Ma pakun, et esimene. (0 p)

Ka ei oska öelda. (0 p)

(Vihje: üks Aasia riik). Kas Hiina? (0 p)

Ma keemias ei ole väga tugev. Minu ala on matemaatika. (0 p)

See on g. 9,8. (1 p)

Ei oska öelda. (0 p)

See on midagi sellist, mis kirjeldab elu. Midagi sellist, mis eristab elavat organismi mitteelavast objektist. (0,5 p)

Ei oska öelda. (0 p)

Kirjanik. (0 p)

18. sajandil. (1 p)

(Vihje: rajav on üks n-ö ni-na-ta-ga
käänetest). (Pärast mitut proovimist:)

Kärbesteni. (1 p)

Nad peaksid Euroopast olema.
Hispaanlased. (0 p)

9

Kes oli Michelangelo Merisi da
Caravaggio?

- a) Kirjanik
- b) Tuntud poliitik
- c) Kunstnik

10

Ajalugu: mitmendal sajandil toimus
Suur Prantsuse revolutsioon?

11

Eesti keel: ütles sõna „kärbes“
mitmuse rajavas käändes?

12

Laulja Nelli Furtado on ise pärit
Kanadast, kui mis rahvusest on
tema vanemad?

- a) portugallased
- b) brasiillased
- c) hispaanlased

Tulemus: Edward 8 punkti, Sven 4,5
punkti. Võit jäi seekord tudengile.

Kunstnik. (1 p)

18. sajandil. (1 p)

Ei hakka isegi proovima. (0 p)

Portugallased. (1 p)

Õiged vastused

1. b) Erich Maria Remarque 2. Karl Ernst von Baer 3. India rupia 4. Sool ja vesi 5. 9,8 m/s² 6. Urmas Alender 7. Ainevahetus 8. Märt Avandi Eesti
Draamateatris, Ott Sepp teatris Vanemuine 9. c) Kunstnik 10. 18. sajandil 11. Kärbesteni 12. a) portugallased

Tudengisudoku

	6		7		5	2	3	
4		5					1	
1	7		4		9			
	5	3		4		1	7	2
				8				
2	1	9		7		6	4	
		1	8		7		6	3
	8					7		9
	9	4	3		2		5	

		8			2	6		
		7		3			4	
	5			7	6		9	2
8	7	9				1		
		3				9	2	7
9	8		3	1			5	
	6			8		4		
		5	7			2		

Võida EBSi meene!

Kõigi sudoku õige vastuse saatjate vahel
läheb loosi EBSi meene. Õige vastus on
iga sudoku keskmise kasti horisontaalne
rida.

Õiged vastused palun saata meili-
aadressile liisi.poomann@gmail.com
hiljemalt 25.novembriks 2010.

Koos vastusega pange kirja ka oma nimi,
kursus ja telefoninumber. Võitja selgitame
välja 1. detsembriks ja võtame teiega ise
ühendust.

YOU ARE INVITED ON **NOVEMBER 26TH** AT 10 PM. TO WABADUS
(VABADUSE VÄLJAK 10)
TO CELEBRATE **EBS STUDENT COUNCIL'S 16 BIRTHDAY!**
DRESSCODE: FORMAL

Sweet 16

LIVE PERFORMANCES BY
JAMES WERTS WORLD PROJECT,
DJ HENRIK EHTE (SWING)
AND DOLLADORE GIRLS

Estonian
Business
School

CINZANO

JWWP
JAMES WERTS WORLD PROJECT

WABADUS

TICKET ON PRE-SALE: 100.-
IN WABADUS: 150.-

24h *Sinusiini* rent
www.luxlimu.com
+372 54 54 84 84